

Bortfallsbarometern nr 7

Mats Bergdahl
Pär Brundell
Jan Hörngren
Anders Lindberg
Håkan Lindén
Peter Lundquist
Monica Rennermalm

R&D Report
Statistics Sweden
Research - Methods - Development
1992:8

INLEDNING

TILL

R & D report : research, methods, development / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1988-2004. – Nr. 1988:1-2004:2.

Häri ingår Abstracts : sammanfattningar av metodrapporter från SCB med egen numrering.

Föregångare:

Metodinformation : preliminär rapport från Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 1984-1986. – Nr 1984:1-1986:8.

U/ADB / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1986-1987. – Nr E24-E26

R & D report : research, methods, development, U/STM / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1987. – Nr 29-41.

Efterföljare:

Research and development : methodology reports from Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 2006-. – Nr 2006:1-.

Bortfallsbarometern nr 7

Mats Bergdahl
Pär Brundell
Jan Hörngren
Anders Lindberg
Håkan Lindén
Peter Lundquist
Monica Rennermalm

R&D Report
Statistics Sweden
Research - Methods - Development
1992:8

Från trycket
Producent
Ansvarig utgivare
Förfrågningar

Juli 1992
Statistiska centralbyrån, utvecklingsavdelningen
Lars Lyberg
Håkan Lindén, 019-17 68 98
Peter Lundquist, 08-783 49 18

© 1992, Statistiska centralbyrån
ISSN 0283-8680
Garnisonstryckeriet, Stockholm

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

0 Inledning

1 Sammanfattande slutsatser

2 Undersökningar vid avdelningen för areell statistik (A-avdelningen)

2.1 Inledning

2.2 Exempel på undersökningar

2.3 Översikt över undersökningarna

2.4 Sammanfattning

3 Undersökningar vid avdelningen för arbetsmarknads- och utbildningsstatistik (AM-avdelningen)

3.1 Inledning

3.2 Undersökningar med individurval

3.3 Undersökningar med urval av företag eller arbetsställen

3.4 Sammanfattning

4 Undersökningar vid avdelningen för företagsstatistik (F-avdelningen)

4.1 Inledning

4.2 Bortfallsmått

4.3 Bortfallet fördelat på storleksgrupper

4.4 Bortfallet i de ingående undersökningarna 1970-1991

4.5 Sammanfattning

5 Undersökningar vid avdelningen för individstatistik (I-avdelningen)

5.1 Inledning

5.2 Bortfallsutvecklingen generellt

5.3 Bortfallsutvecklingen i de löpande intervjuundersökningarna

5.4 Bortfallsorsaker

5.5 Postenkätundersökningar

5.6 Bokföringsundersökningar

5.7 Sammanfattning

6 Referenser

Bilaga 1 Tabeller

Bilaga 2 Checklistor

0 Inledning

Denna rapport visar bortfallsutvecklingen till och med 1991 för ett antal undersökningar vid SCBs fyra ämnesavdelningar. För varje ämnesavdelning görs en sammanfattande beskrivning av ett antal undersökningar och redovisningar av bortfallsutvecklingen.

Till skillnad från tidigare bortfallsbarometrar har i föreliggande rapport flertalet tabeller med grunddata till diagrammen placerats i en särskild tabellbilaga (bilaga 1). Dessutom har en checklista (bilaga 2) tillkommit innehållande kortfattad information om de i barometern ingående undersökningarna.

I avsnittet om undersökningar vid I-avdelningen redovisas undersökningar från både I- och AM-avdelningarna.

Ansvar för att sammanställa och publicera den årliga bortfallsbarometern åligger U/STM. Ämnesavdelningarnas bidrag till bortfallsbarometern nr 7 har sammanställts av Pär Brundell (A-avdelningen), Jan Hörngren, Monica Rennermalm (AM-avdelningen), Mats Bergdahl (F-avdelningen), Anders Lindberg samt Håkan Lindén (I-avdelningen). Avsnittet om bortfallsutvecklingen för hela SCB har skrivits av Peter Lundqvist U/STM.

Redaktörer för rapporten i dess helhet har varit Anders Lindberg och Håkan Lindén.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
U-avdelningen
Peter Lundquist

1 Sammanfattande slutsatser

Denna rapport beskriver bortfallsutvecklingen över tiden för ett antal viktiga undersökningar vid SCB. En viktig uppgift för bortfallsbarometern är att belysa förändringar i surveyklimatet dvs. undersökningspopulationens benägenhet att vara uppgiftslämnare. De faktorer, som påverkar surveyklimatet starkast är den allmänna debatten, speciellt i media, och den totala uppgiftslämnarbördan för statistik och andra ändamål. Andra förklaringar kan vara av teknisk karaktär t.ex. ökar benägenheten för bortfall till följd av oanträffbarhet bland privatpersoner, när antalet hemliga telefonnummer ökar. Tolkningar måste dock göras med stor omsorg eftersom förändringar i svarsfrekvens mellan två år i en undersökning, liksom skillnaden i svarsfrekvens mellan olika undersökningar, också kan bero på olikheter mellan undersökningstillfällena med avseende på t.ex.:

- * populationsavgränsning, ramprocedur och täckningsproblem
- * innehållet i undersökningen
- * undersökningens budget och tidsplan
- * metod för uppgiftsinsamlingen och val av uppgiftslämnare
- * uppgiftslämnarbördan i undersökningen
- * ambitionen vid bortfallsuppföljning
- * periodiciteten i undersökningen

Kända förändringar av betydelse i dessa faktorer redovisas i rapporten för att en korrekt bedömning av ändringens orsaker skall kunna göras. Bedömningen av bortfallsutvecklingen har gjorts av statistiker vid den avdelning, som svarar för respektive produkter.

En total sammanvägning av bortfallsutvecklingen är inte meningsfull eftersom uppgiftslämnarpopulationerna är mycket olika. En sammanfattning kan ske för grupper av i viss mening likartade undersökningar t.ex. bland individ och hushåll respektive bland organisationer och företag.

Undersökningar bland individer och hushåll

De olika individundersökningarna belyser förändringar i surveyklimatet bland något olika uppgiftslämnarpopulationer. T.ex. har AKU, FoB samt PSU olika åldersbegränsningar; i AKU studeras individer i åldrarna 16-64, i FoB är åldersbegränsningen 16 år och äldre medan populationen i PSU är 18 år och äldre. AKU och PSU använder telefonintervju medan FoB har postenkät med uppgiftsplikt. Surveyklimatet belyses tydligare då man delar upp bortfallet efter orsak. De tyngst vägande orsakerna till bortfall är *vägran* och *oanträffbarhet*. Man kan se andelen som vägrar att delta i undersökningen som ett mått på undersökningsklimatet.

Vägrarandelen har ökat svagt under den senaste tioårsperioden. Den offentliga debatten i samband med FoB 90 påverkade uppgiftslämnarna negativt. Det slutliga bortfallet i FoB 90 ökade med en dryg procentenhet mellan 1985 och 1990, medan bortfallsök-

ningen före påminnelse var drygt 3 procent (se tabell 1 avsnitt 5.2). Mellan år 1990 och 1991 har andelen vägrare i AKU sjunkit till den nivå som gällde före FoB 90-debatten. Hur de två senaste offentliga debatterna påverkat vägrarandelen (metropolit- och FoB 90-debatten) belyses i diagram 1 (avsnitt 3.2.1) för AKUs nya paneler.

Det stora problemet i intervjuundersökningarna bland individer och hushåll under den senaste tioårsperioden är att andelen "ej anträffade" har ökat avsevärt i de flesta undersökningarna. Ökningen fortsätter från 1990 till 1991. Den ökande andelen hemliga telefonnummer och större rörlighet i befolkningen antas vara förklaringen. Det visas också i avsnitt 5 att det är individer i storstadsområdena som är svårast att få tag på både för AKU och HIP (diagram 5). Möjligheten att reducera andelen "ej anträffade" är i regel en resursfråga. Hur långt man kan komma beror särskilt på undersökningens budget, insamlingstidens längd och intervjuarkårens arbetsbelastning.

Undersökningar bland jordbrukare, fastighetsägare, arbetsställen, företag m.m.

Det är betydligt svårare att göra en övergripande bedömning av bortfallsutvecklingen bland dessa undersökningar vid SCB. Variationen i populationsavgränsning och definitionen av de enskilda objekten är avsevärt större än bland individundersökningarna. Övertäckningen i populationerna är ibland svår att särskilja från bortfall. Insamlingen har ibland gjorts av en central grupp (D/DB, IE) och ibland vid enheten. A-avdelningen anlitar dessutom externa provtagare och konsulter. Detta medför att beskrivningen av bortfallsutvecklingen varken kan bli lika precis eller generell som för individundersökningarna.

De flesta redovisade undersökningarna är postenkäter med telefonuppföljning. I många undersökningar gäller uppgiftslämnarplikt, som dock inte alltid respekteras i önskvärd grad.

Även i dessa undersökningar har yttre faktorer uppträtt, som påverkat svarsfrekvensen negativt. På A-avdelningen har man konstaterat att de förändrade förutsättningarna som gäller för jordbruksföretagen har påverkat uppgiftslämnarna negativt. Man måste lägga ner mer resurser för att hålla bortfallet på samma nivå. I t.ex. investeringsenkäterna på F-avdelningen kan man urskilja effekter på svarsfrekvens av strejkerna på 80-talet. Antalet undersökningar har ökat under den senaste tioårsperioden. Det sistnämnda medför att de enskilda företagens uppgiftslämnarbörda tenderar att öka eftersom populationen är relativt liten.

I flertalet företagsundersökningar är bortfallet störst i de små företagen. Detta kan bero på att dessa har svårare att svara på undersökningen, har mindre resurser eller är mindre motiverade. Men det beror också på att man medvetet inriktar sig på att få in svaren från de stora företagen. Detta förklarar att bortfallet vägt med ett storleksmått är så gott som konstant medan ett ovägt bortfallsmått kan visa en ökande trend över tiden.

Sammanfattningsvis finns inget entydigt mönster i bortfallsutvecklingen för undersökningarna. I vissa undersökningar ökar bortfallet, i andra minskar det. Ett problem när det gäller jämförbarheten mellan olika undersökningar är att principerna för presentationen av bortfallet varierar.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
A-avdelningen
Pär Brundell

2 Undersökningar vid A-avdelningen

2.1 Inledning

Avdelningen för areell statistik (A-avdelningen) svarar för 6 statistikprogram varav 5 för närvarande producerar statistik. Totalt finns på avdelningen drygt 30 produkter som grund för programmen. De undersökningar som genomförs är skiftande med avseende på syfte och undersökningsmetodik. Bortsett från de register som underhålls/uppdateras bygger flera av undersökningarna helt eller delvis på material som tas in via registerbearbetningar, annat administrativt material eller via andra myndigheter. I dessa fall kan ej bortfall i traditionell mening (här i betydelsen som en avspeglning av surveyklimatet) mätas på ett relevant sätt. Därför har sådana undersökningar ej medtagits.

I följande kapitel ges en beskrivning av två typer av undersökningar på A-avdelningen med olika bortfallssituationer. Sedan visas för dessa och övriga undersökningar medtagna i detta kapitel bortfallsutvecklingen över tiden (främst 1980-1991) i separata diagram med vissa kommentarer. Följande undersökningar från A-avdelningen har tagits med

- * De Objektiva skördeuppskattningarna - O.S. (3 olika grödor)
- * Deklarationsundersökningen för jordbrukare - DU
- * Jordbruksekonomiska undersökningen - JEU
- * Galt- och betäckningsstatistik - GBS
- * Skogsbrukets arbetskraft (enskilda skogsbruket)
- * Miljöskyddskostnader i industrin (finns ej i diagram)
- * Bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruket
- * Bostadshyror m.m. i stadsbelånade bostadshus
- * Intäkts- och kostnadsundersökningen - IKU
- * Bostads- och hyresundersökningen - BHU

2.2 Exempel på undersökningar

De objektiva skördeuppskattningarna

De objektiva skördeuppskattningarna baseras på mätningar av skörden från provtytor över hela landet. Årligen väljs ett antal undersökningsenheter (fält på jordbruksföretag) ur lantbruksregistret (LBR). På provtytor därifrån skördas slåttervall, spannmål och potatis. Undersökningarna av matpotatis och potatis för stärkelse och råspnit baseras på separata urval. Undersökningen består således av tre olika urval. Antalet undersökningsenheter var t.o.m. 1988 ca. 12000 (vall och spannmål), 5400 (matpotatis) och 1000 (potatis för stärkelse och råspnit). 1989 reducerades urvalet till 4600, 2100 resp.

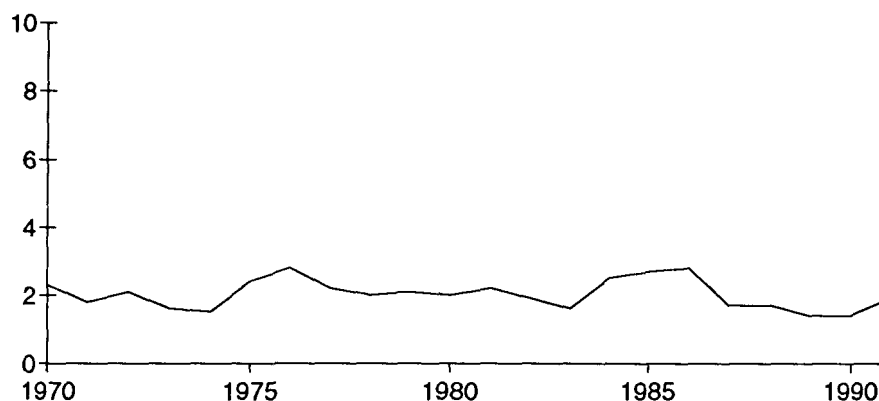
300. Uppgifterna samlas in av säsonganställda provtagare som intervjuar brukarna och skördar provytorna på de uttagna fälten.

Det bortfall som i första hand förekommer är vägrare. Bortfall p.g.a. att brukaren ej varit anträffbar, osäkra brukarförhållanden, konkurser, dödsfall m.m. förekommer men är sammanlagt av storleksordningen mindre än en halv procent av urvalet.

I diagram 1 visas bortfallet på grund av vägran i de objektiva skördeuppskattningarna (vall och spannmål) för perioden 1970-1991.

Diagram 1 Bortfall på grund av vägran i de objektiva skördeuppskattningarna (vall och spannmål) 1970-1991

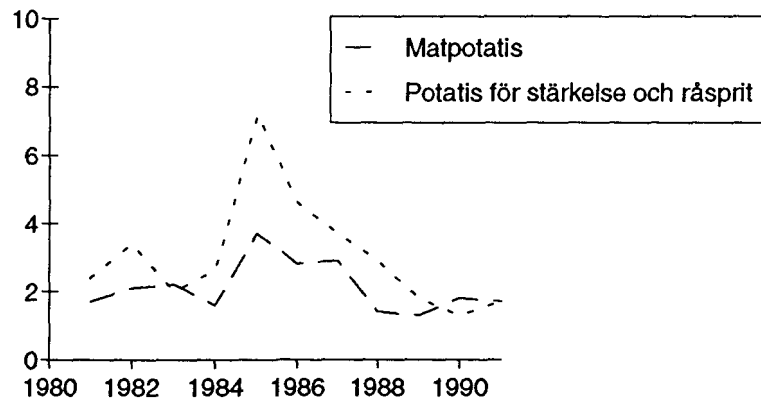
% bortfall på grund av vägran

I diagram 2 visas vidare bortfallet på grund av vägran för de övriga två urvalen matpotatis resp. potatis för stärkelse och råspit.

Diagram 2 Bortfall på grund av vägran i de objektiva skördeuppskattningarna (matpotatis samt potatis för stärkelse och råspit) 1980-1991

% bortfall på grund av vägran

Objektsbortfallet på riksnivå är lågt men andelen vägrare i enskilda skördeområden varierar och kan i vissa fall vara betydande. 1991 varierade andelen vägrare i olika län mellan 0.0 och 5,8 procent.

I potatisurvalen är urvalssannolikheterna proportionella mot brukarens andel av potatisarealen i skördeområdet. Därför är det vanligt att stora odlare blir uttagna som flera undersökningsenheter. En enskild odlare kan då svara för en stor andel vägrare. Så var t.ex. fallet 1984 då några av de största odlarna av potatis för stärkelse och råspnit utgjorde vägrare (se diagram 2). I övrigt ligger bortfallet på en i stort konstant låg nivå.

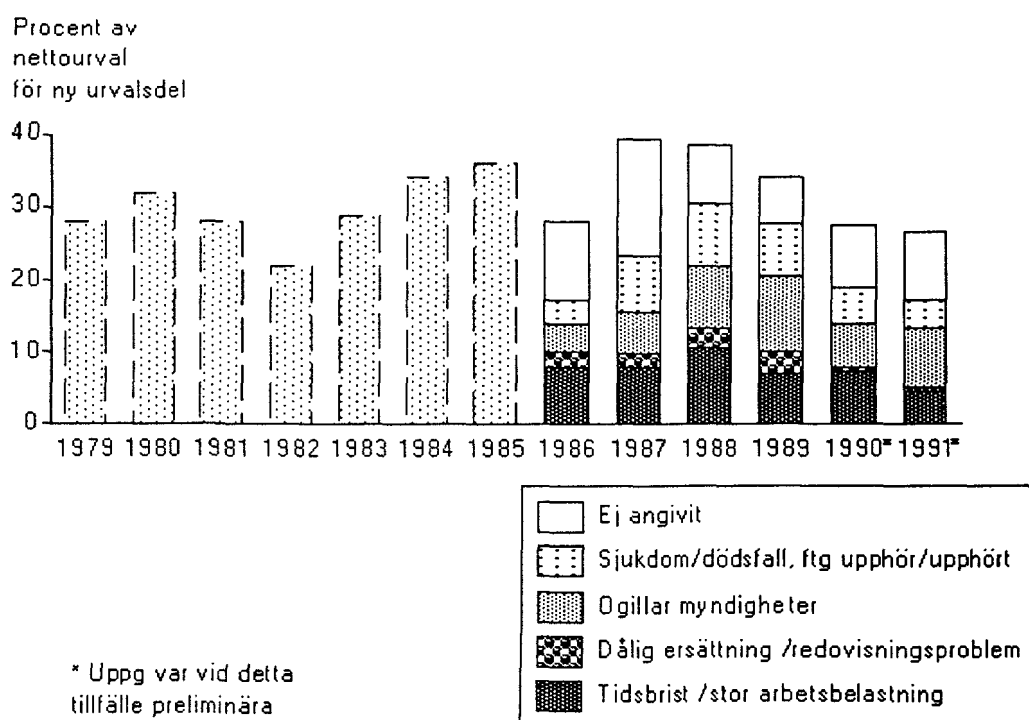
Ekonomiska undersökningar avseende jordbruksföretag

I deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU) undersöks jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark. Primäruppgifterna hämtas från jordbrukarnas självdeklarationer varför objektsbortfallet orsakas av insamlingstekniska svårigheter såsom fel redovisningsperiod för deklarationerna, svårigheter att lösgöra deklarationen från pågående taxeringsarbete, begränsad redovisning, ej skattskyldiga juridiska personer etc.

Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) redovisar utvecklingen av lantbrukets inkomst- och lönsamhetsförhållanden enligt företagsekonomiska principer. Urvalet baseras på ett stratifierat slumpmässigt urval av jordbruksföretag av vilka ca 25 procent successivt byts ut per år. Primärmaterialet är omfattande och består av bokföringsmaterial avseende inkomster och utgifter, uppgifter om lager och arbetsinsats samt inventeringar och värderingar av inventarier och anläggningar. Att delta i JEU är frivilligt och innebär en ganska stor insats från deltagarnas sida. Bortfallet i JEU redovisas för den nya urvalsdelen och ovägt i procent av nettourvalet (dvs. exkl. övertäckning).

I diagram 3 visas bortfallet för ny urvalsdelen i JEU över tiden och också efter skäl som lämnats av brukare att inte delta i undersökningen 1986-1991. Observera att 1990-1991 baseras på uppgifter som då var preliminära.

Diagram 3 **Ovägt objektsbortfall i JEU 1979-1991.**
Procent av nettourval för ny urvalsdelen.
1986-1991 också efter orsak

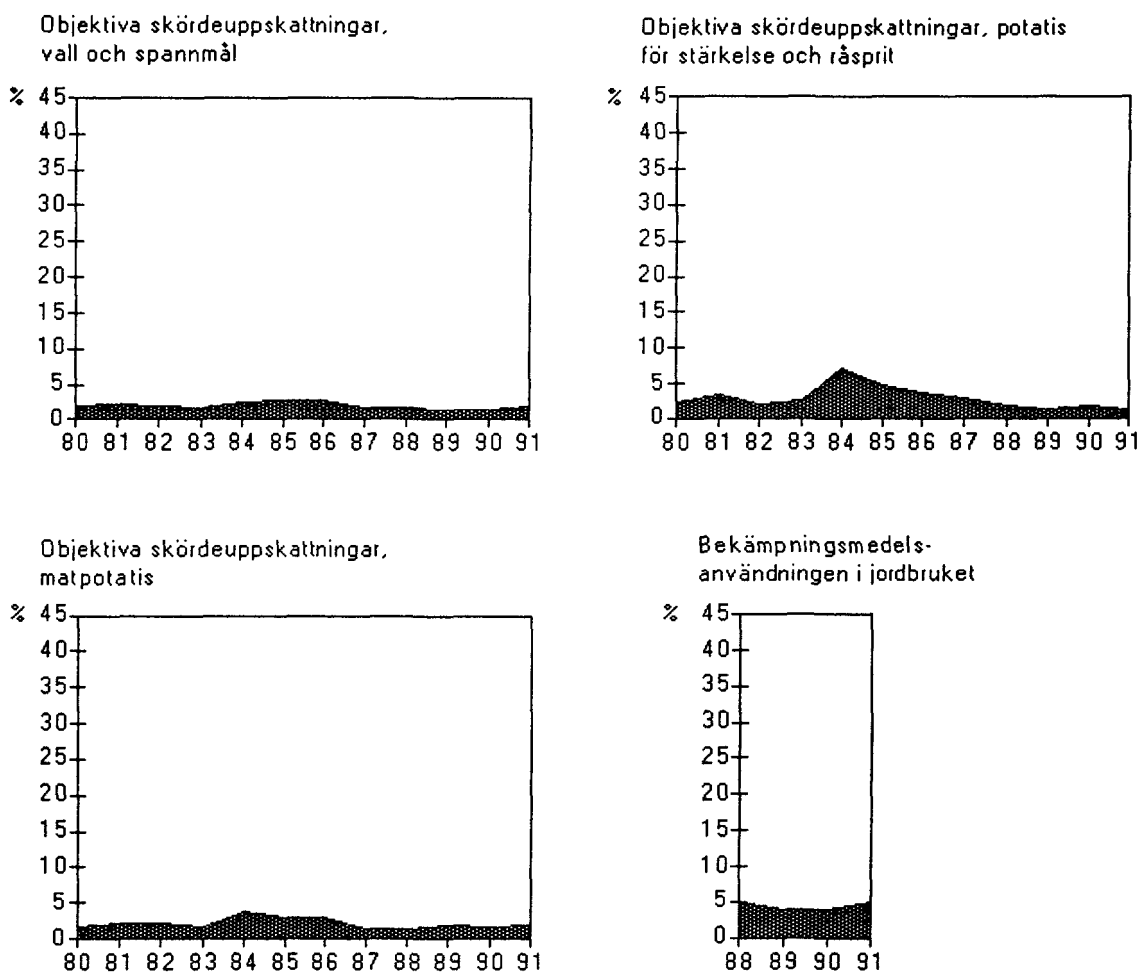

Bortfallet över tiden varierar men är relativt betydande vilket är ett metodproblem som man är väl medveten om. De dominerande orsakerna till att ej deltaga i undersökningen är (frånsett 'ej angivit') tidsbrist och stor arbetsbelastning. Negativ inställning till myndigheter har alltid funnits men har tagit fart under slutet av 1980-talet då diskussioner om jordbrukets avreglering uppstod. Svårigheter att få med jordbrukaren efter brukarskifte är också betydande.

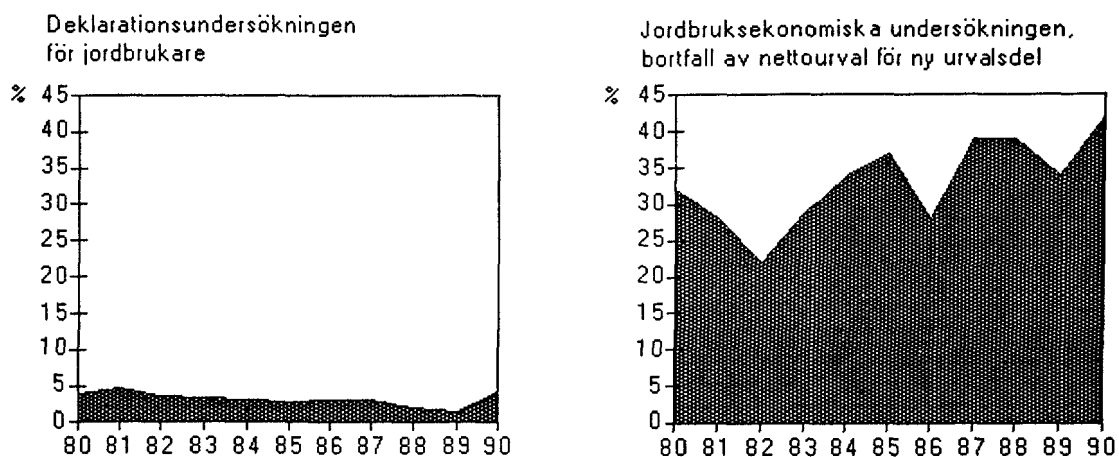
2.3 Översikt över undersökningarna

I detta avsnitt visas bortfallsutvecklingen 1980-1991 för undersökningar på A-avdelningen. Diagrammen visar andelen bortfall i procent av bruttourval om inget annat anges. Vissa tidsserier omfattar dock ej hela perioden.

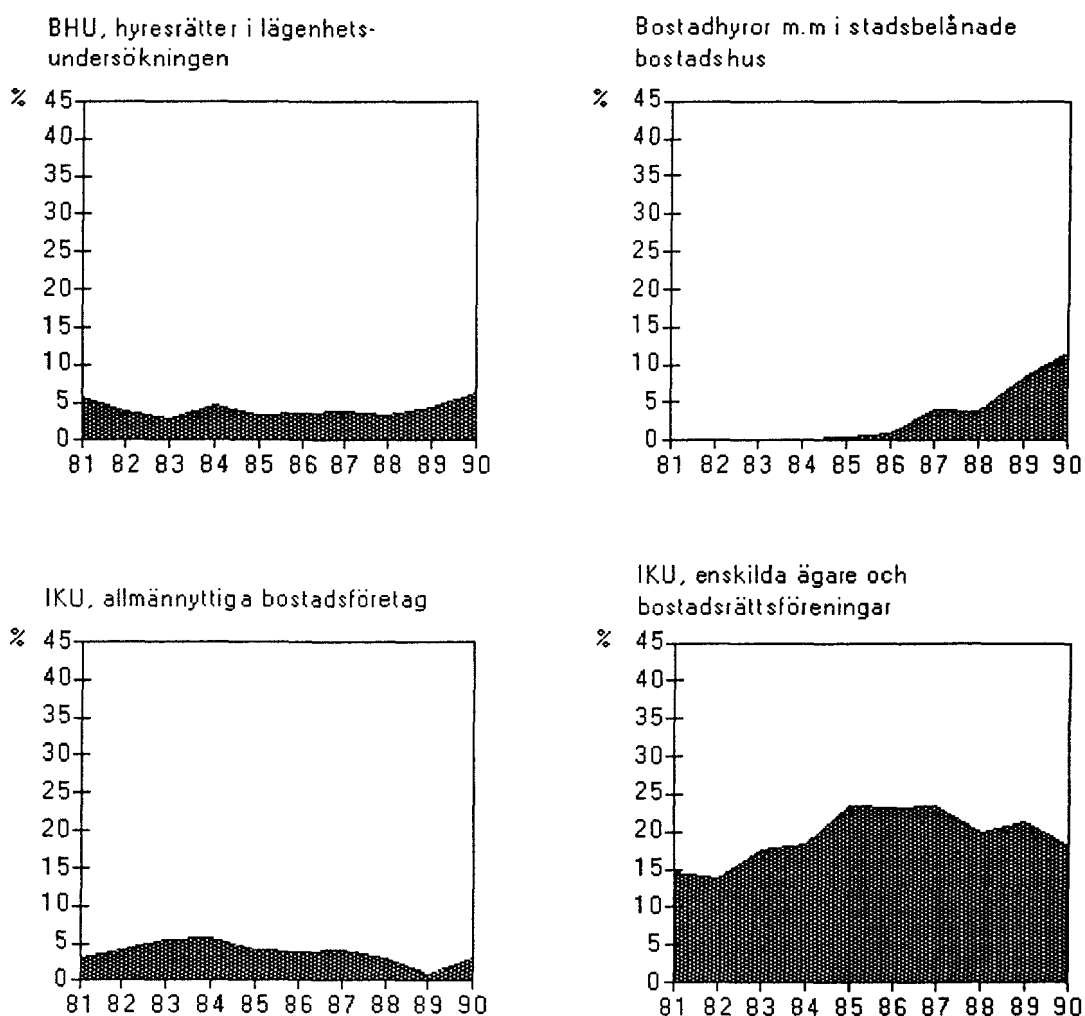
Diagram 4 Bortfallsutveckling i O.S. och Bekämpningsmedelsundersökningen 1980-1991

De objektiva skördeuppskattningarna har i stort konstant låg bortfallsnivå över tiden, liksom bekämpningsmedelsundersökningen vilken är kopplad till O.S.

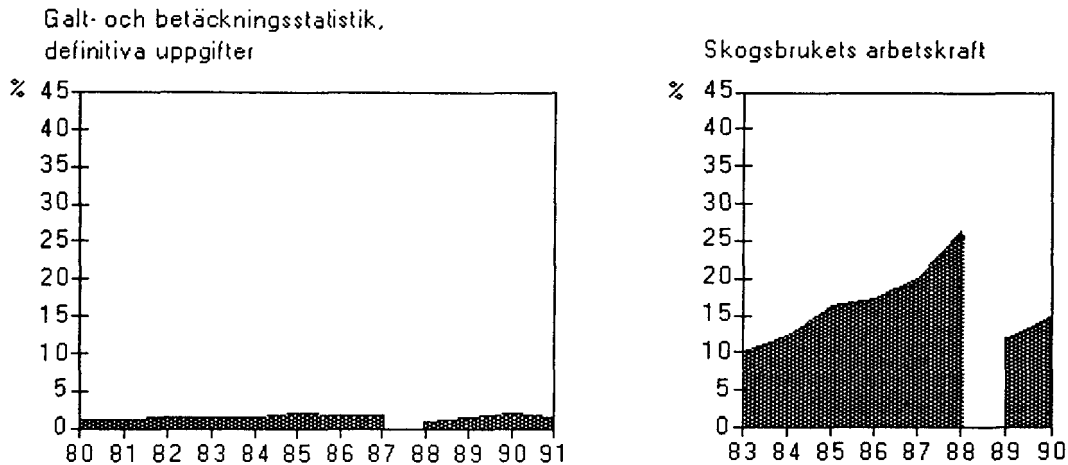
Diagram 5 Bortfallsutveckling i DU och JEU 1980-1990

DU har lågt bortfall (ej tillgängliga deklARATIONER). Vid bokföringsundersökningar (JEU) är bortfallet av betydande storlek, liksom uppgiftslämnarbördan.

Diagram 6 Bortfallsutveckling i BHU, Bostadshyror m.m. och IKU 1981-1990

Hyreslägenhetsdelen i BHU har relativt lågt bortfall. Intermittent utvidgas undersökningen även med lägenheter i bostadsrättsföreningar och hushåll i hyresrätter, bostadsrätter och småhus. Bortfallet kan då vara tjugo procent och i storstadsregioner ännu högre. I IKU är bortfallet större för enskilda ägare och bostadsrättsföreningar.

Diagram 7 Bortfallsutveckling i GBS och Skogsbrukets arbetskraft 1980-1991

Galt- och betäckningsstatistikens definitiva bortfall är lågt. I preliminärstatistiken är bortfallsnivån dock av storleksordningen tio procent.

2.4 Sammanfattning

Undersökningarna på A-avdelningen är som nämnts tidigare av väldigt olika karaktär med olika undersökningsuppläggningar. Allmänna tendenser som gäller samtliga undersökningar är svåra att se. Det finns också stora skillnader i hur bortfallshantering och -uppföljning görs och det varierar också med syftet för undersökningen. Variationer i bortfallets storlek är i viss mån ett mått på surveyklimatet men speglar också formuleringsändringar i blanketten, uppgiftslämnartrötthet, ändrade insatser mot bortfallet etc. Några allmänna slutsatser kan dock dras.

- De nya förutsättningar som gäller för jordbruket (omställning av arealen, minskat koantal, nybildning/nedläggning av företag, avregleringar etc.) har gjort att uppgiftslämnandet påverkats negativt och att registerunderhåll krävt större insatser.

- Stora variationer i bortfallsnivån kan finnas mellan olika delpopulationer inom en undersökning. Exempelvis har hushåll och enskilda fastighetsägare generellt större bortfall än allmännyttiga. Samma fenomen kan förekomma mellan storstadsregioner - landsbygd. Dessutom kan i vissa (mer eller mindre betydelsefulla) strata förekomma bortfall på över 30 procent.

Alltmer arbete måste generellt läggas ned för att hålla bortfallsnivån konstant (låg) över tiden. Olika undersökningar har dock olika ambitionsnivåer och möjligheter till bortfallsuppföljning.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
AM-avdelningen
Jan Hörngren, Monica Rennermalm

3 Undersökningar vid AM-avdelningen

3.1 Inledning

AM-avdelningen svarar för 6 statistikprogram, nämligen SP Utbildning, SP Sysselsättning, SP Löner och arbetskostnader, SP Analyser och prognoser, SP Arbetsmiljö samt SP Arbetstider. Ca 40 produkter förser statistikprogrammen med statistik och redovisas i den årliga kvalitetsrapporten. Av dessa är ett tiotal urvalsundersökningar.

I årets bortfallsbarometer redovisas bortfallet för urvalsundersökningarna, med uppdelning på dels individundersökningar, dels arbetsställe-/företagsundersökningar. Några längre tidsserier över bortfallet redovisas ej för undersökningarna, med undantag för AKU. Flera av undersökningarna är relativt nya, medan t.ex. elevuppföljningsundersökningarna skiftar i storlek och innehåll mellan åren.

Följande undersökningar redovisas

Undersökningar med individurval

- * Arbetskraftsundersökningarna, AKU
- * Arbetsmiljöundersökningarna
- * Personalutbildningsstatistik
- * Elevuppföljningarna

Undersökningar med urval av arbetsställen eller företag

- * Löner och sysselsättning för arbetare inom industrin
- * Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor (KSP)
- * Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor (KLP)
- * Arbetskraftsbarometern

3.2 Undersökningar med individurval

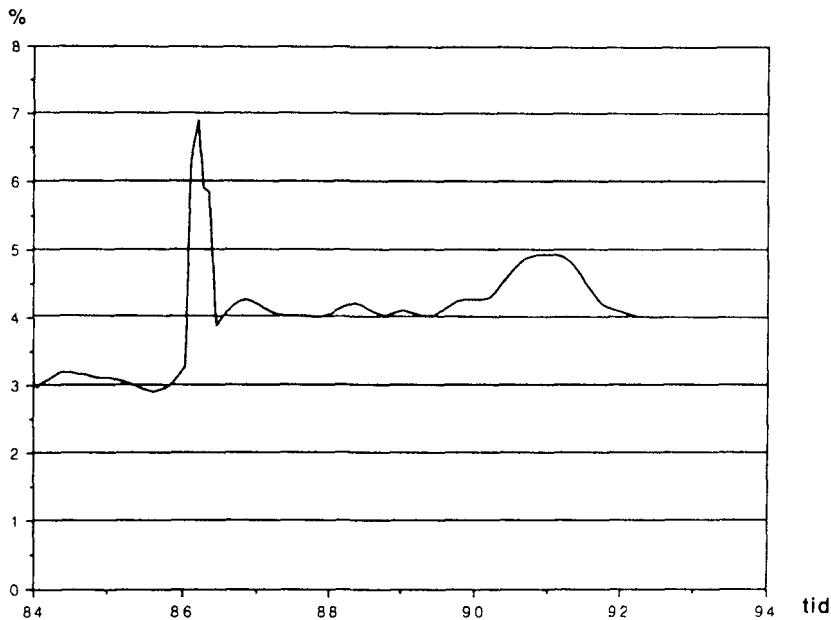
3.2.1 Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

Bortfallsutvecklingen totalt för AKU redovisas i avsnitt 5, och jämförs med övriga individ- och hushållsundersökningar vid SCB.

När det gäller undersökningar med individurval brukar man ibland tala om "**survey-klimatet**". Med surveyklimatet menas allmänhetens vilja att delta i undersökningar. Surveyklimatet är känsligt för olika debatter i massmedia som uppdagas i samband med olika statistiska projekt eller datalagsfrågor. I debatterna förekommer ofta statistikfientliga argument, vilket inte passerar obemärkt i SCB:s fältarbete.

I AKU har vi en bra indikatorer som beskriver surveyklimatet, nämligen andelen vägrare i nya paneler, dvs andelen vägrare bland de individer som skall delta i AKU för första gången. Detta är förmodligen den bästa indikator vi har på SCB, när det gäller telefonintervjuundersökningar, eftersom AKU genomförs månadsvis och publiceras relativt snabbt. Diagram 1 visar utvecklingen av surveyklimatet fr.o.m. januari 1984 t.o.m. april 1992. Serien är "rensad" och beskriver trendcykelsskattningar (TC) för ovan nämnda period.

Diagram 1 Andel vägrare i nya paneler i AKU

Som framgår av diagram 1 var det en extrem ökning av andelen vägrare i ingående paneler under första kvartalet 1986. Det råder inget tvivel att denna ökning var en effekt av den s.k. metropolitdebatten. Innan metropolitdebatten låg nivån vid ca 3 procent. Vid debattens början ökade nivån snabbt och andelen vägrare var som mest nära 7 procent. När vägrarnivån sedan avtog kom den dock aldrig ned till 3 procent utan stannade vid 4 %-strecket. Går vi sedan vidare framåt i tiden till slutet av 1990 kan vi åter se en ökning, denna gång upp emot 5 %-strecket. Denna uppgång är troligen en följd av debatten kring Folk- och Bostadsräkningen 1990. I nuläget är surveyklimatet återigen nere på en "normal" nivå, ca 4 procent.

Förutom de ordinarie AKU-undersökningarna förekommer tilläggsundersökningar och tilläggsfrågor till AKU. Arbetsmiljöundersökningarna och Personalutbildningsstatistiken är två sådana undersökningar vid AM-avdelningen.

3.2.2 Arbetsmiljöundersökningarna

Bortfallet i arbetsmiljöundersökningen uppkommer vid flera olika moment i undersökningen. Efter det att de ordinarie AKU-frågorna avslutats ställs ytterligare tilläggsfrågor (ca 10 min). Dessutom får personerna i urvalet ytterligare frågor att besvara i en postenkät. (ca 20 min). Nedan redovisas en uppskattning av bortfallets omfattning med uppdelning på de olika momenten.

Tabell 1 Arbetsmiljöundersökningen, ovägt bortfall i procent (1989).

Moment	%
Ordinarie AKU	8
Extra telefonintervju (inkl. indirekta intervjuer)	6
Postenkät	12
Totalt	26

Bortfallet i postenkätdelen är lågt i jämförelse med andra postenkätundersökningar. I t.ex. omnibusundersökningarna (I-avdelningen) är bortfallsnivån vid postenkät efter påminnelse ca 35 procent. Förklaring till den relativt låga nivån kan vara att uppgiftslämnarna har undersökningsvana och att frågor om arbetsmiljö känns angelägna. Genom valet av population (sysselsatta 16-64 år) har dessutom en selektion gjorts, som påverkar bortfallsnivån positivt.

3.2.3 Personalutbildningsstatistik

Bortfallet i Personalutbildningsstatistiken består dels av bortfall i ordinarie AKU, dels av bortfall i tillägget. Som bortfall räknas även indirekta intervjuer i AKU. Antal tilläggsfrågor är 4-14 stycken och tar ½ - 3 minuter extra att besvara.

Tabell 2 Undersökningen om personalutbildningsstatistik, ovägt bortfall i procent.

År	86	87	89	90
Ordinarie AKU	10	11	11	11
Indirekt intervju	7	3	3	2
Extra telefonintervju	1	2	2	2
Totalt	18	16	16	16

Merparten av bortfallet utgörs av bortfallet i ordinarie AKU. Bortfallet i personalutbildningstillägget är endast 2 procentenheter.

3.2.4 Elevuppföljningarna

- a) Högskoleuppföljningar. Nybörjare på linje i högskolan 89/90.

Tabell 3 Elevuppföljningarna, svarande och vägt bortfall i procent (1991).

Svarande/ Bortfall	%
Svarande enkätfas	74
Svarande telefonfas	47
Totalt vägt bortfall	15

- b) Vuxenuppföljningar. Nybörjare på distansstudier ht 1988.

Tabell 4 Vuxenuppföljningarna, svarande och vägt bortfall i procent (1991).

Svarande/ Bortfall	%
Svarande enkätfas	64
Svarande telefonfas	65
Totalt vägt bortfall	9

Bortfallet i telefonfasen i de olika elevuppföljningsundersökningarna har legat mellan 30-47 procent under perioden 1981-1984. Fr.o.m. 1985 t.o.m. 1989 har bortfallet i telefonfasen i regel legat runt 50 procent. Åren 1990 och 1991 varierar bortfallet i telefonfasen mellan 35-56 procent (se även bilaga 1).

3.3 Undersökningar med urval av företag eller arbetsställen

3.3.1 Kortperiodiska undersökningar

- * Löner och sysselsättning för arbetare inom industri (MIA)
- * Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor (KSP)
- * Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor (KLP)
(arbetare resp tjänstemän)

Tabell 5 Bortfall i kortperiodiska undersökningarna 1989-1991, storleksvägt med antal anställda enligt CFAR. Procent

År	Ovägt				Storleksvägt	
	1989	1990	1991	1989	1990	1991
MIA	15	14	13	8	6	6
KSP	11	9	9	11	8	7
KLP, arb	-	-	14	-	-	11
KLP, tjm	-	-	14	-	-	12

Bortfallet i de kortperiodiska företags- och arbetsställeundersökningarna visar ingen tendens till ökning.

I nya undersökningar minskar bortfallet, allt eftersom undersökningsrutinerna förbättras med tiden. Det ovägdade bortfallet är i allmänhet störst bland småföretagen och minskar med ökad företagsstorlek. Bortfallet varierar inom året. Bland företag inom SNI 9 är bortfallet högre än inom andra branscher, vilket delvis kan bero på att det inte råder uppgiftslämnarplikt för icke rörelseidkande företag. För en mer detaljerad redovisning av bortfallet (se bilaga 1).

3.3.2 Arbetskraftsbarometern

Urvalsenheterna består av s.k. KU-arbetsställen. Ett arbetsställe kan få flera blanketter rörande olika utbildningar att besvara. Det ovägdade bortfallet, som avser det totala bortfallet av blanketter i urvalet, var 11 procent både 1990 och 1991. Bortfallet varierar mellan 2-30 procent för olika utbildningsgrupper. Bäst är svarsfrekvenserna för olika lärargrupper. Till skillnad från de övriga arbetsställe- och företagsurvalen ökar bortfallsprocenten med ökad arbetsställe-storlek. Detta kan bero på olikheter i påminnelse-rutiner.

3.4 Sammanfattning

Bortfallet i arbetskraftsundersökningarna visar en ökande tendens. Det är andel ej anträffande som ökar. Surveyklimatet beskrivs bäst genom att betrakta utvecklingen av andelen vägrare i AKUs förstagångspaneler. I samband med metropolitdebatten ökade andelen vägrare snabbt och var som mest 7 procent. I slutet av 1990 kunde man åter se en ökning, troligen till följd av FoB-debatten. I nuläget är andelen vägrare i nya paneler återigen på en normal nivå.

Utvecklingen av tilläggsundersökningar till AKU är främst beroende av utvecklingen av AKU-bortfallet.

Det relativt höga bortfallet i arbetsmiljöundersökningen (26 procent) i förhållande till personalstatistiken (16 procent) kan bero på att intervjupersonerna förutom tilläggs-

frågor till AKU, skall besvara en omfattande postenkät. Uppgiftslämnarna skall besvara ca 130 frågor. Personalutbildningsstatistiken som också är en tilläggsundersökning till AKU har ett "extra" bortfall på endast 2 procent. Antal tilläggsfrågor i denna undersökning är 4-14 st och tar bara mellan ½-3 min att besvara.

För elevuppföljningsundersökningarna gäller att bortfallet i telefonuppföljningsdelen är mycket högt, i likhet med t.ex. omnibusundersökningarna vid I-avdelningen. Det ovägda bortfallet i telefonfasen har varierat mellan 30-56 procent under perioden 1980-1991.

Bortfallet i arbetsställe- och företagssundersökningarna visar ingen tendens till ökning, utan snarare en viss minskning.

Trots att det i allmänhet är uppgiftslämnarplikt för företags- och arbetsställeundersökningar ligger bortfallet mellan 6-12 procent vid AM-avdelningens undersökningar. Jämfört med många av F-avdelningens undersökningar ligger bortfallet på en låg nivå, vilket kanske kan förklaras med att AM-avdelningens undersökningar är "enklare".

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
F-avdelningen
Mats Bergdahl

4. Undersökningar vid F-avdelningen

4.1 Inledning

Av F-avdelningens ca 60 olika undersökningar, har åtta stycken blivit utvalda för att presenteras i Bortfallsbarometern. Dessa undersökningar, som är upplagda på olika sätt, har valts ut för att de skall spegla surveyklimatet inom företagsstatistiken.

Undersökningarna presenteras mer noggrant i checklistorna, som återfinns i bilaga 2.

Följande undersökningar ingår

- * Finansstatistiken, FS
- * Investeringsenkäterna, IE
- * Industristatistiken, IS
- * Lagertypstatistiken, LTS
- * Leverans- och orderstatistiken, LOS
- * Företagens utländska tillgångar och skulder, FUTS
- * Kapacitetsenkäten, KE
- * Omsättningsstatistiken, OS

Urvalsramen för de flesta undersökningarna utgörs av Statistikregistret, som bygger på CFAR (Centrala Företags- och ArbetsställeRegistret). Stratifiering sker efter bransch och storlek, med totalundersökning för de största företagen. Mätmetoden är vanligen postenkäter belagda med uppgiftslämnarplikt.

4.2 Bortfallsmått

Bland de utvalda undersökningarna redovisas ett flertal olika bortfallsmått, varför det vanligen inte är relevant att jämföra undersökningarna sinsemellan. Det är heller inte meningen, utan det är bortfallsutvecklingen inom varje undersökning som är det intressanta.

Följande bortfallsmått förekommer

1. Bortfallsprocent ovägd på objektsnivå. Antal bortfallsobjekt dividerat med totala antalet utvalda objekt.
2. Bortfallsprocent vägd på objektsnivå. Antal bortfallsobjekt, uppräknat med uppräkningsfaktorer, dividerat med totala antalet objekt.
3. Bortfallsprocent ovägd enligt hjälpvariabel. Bortfallsobjektens summerade värden för hjälpvariabeln, dividerat med motsvarande summa för alla utvalda objekt.

- 4a. Bortfallsprocent vägd enligt bortfallsbehandling. Bortfallsobjektens påförda värden enligt bortfallsbehandling (gäller även implicit påförda värden vid medelvärdes-imputering), uppräknade meduppräkningsfaktorer, dividerat med totalskattningen.
- 4b. Bortfallsprocent vägd enligt hjälpvariabel. Bortfallsobjektens värden enligt hjälpvariabeln, uppräknade med uppräkningsfaktorer, dividerat med samtliga utvalda objekt uppräknade för hjälpvariabeln.

Generellt sett ger de olika bortfallsmåtten olika värden (4a och 4b vanligen lägst). För mer information angående de olika bortfallsmåtten hänvisas till F-meddelande 1989:8.

4.3 Bortfallet fördelat på storleksgrupper

Populationerna inom undersökningarna på F-avdelningen är vanligen väldigt skeva. För att kompensera för detta har man normalt storleksstratifiering med totalurval för de största företagen. Bortfallet har en benägenhet att vara störst bland små och medelstora företag. På så sätt kan det ovägda bortfallet ligga högt samtidigt som det vägda ligger lågt. Tjänstenäringarna är branscher där detta är speciellt tydligt. Där har man ett stort antal personliga företag med få anställda.

I diagrammen nedan kan man studera skillnaden mellan det ovägda bortfallet i olika storleksgrupper och inom olika SNI-branscher för Omsättningsstatistiken 1991. Som väntat är bortfallet störst i storleksgrupp 1, och minst i storleksgrupp 4. Man ska dock komma ihåg att storleksgrupp 4 ska vara totalundersökt, varför även ett lågt bortfall där kan ställa till stora problem.

Man kan även se att bortfallet är högst inom SNI 61, 62 och 95, som till stora delar består av små företag.

Diagram 1 Bortfallet i procent, fördelat på storleksgrupper (1-4)

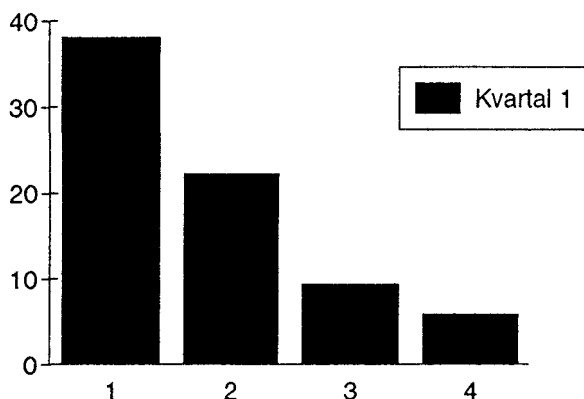
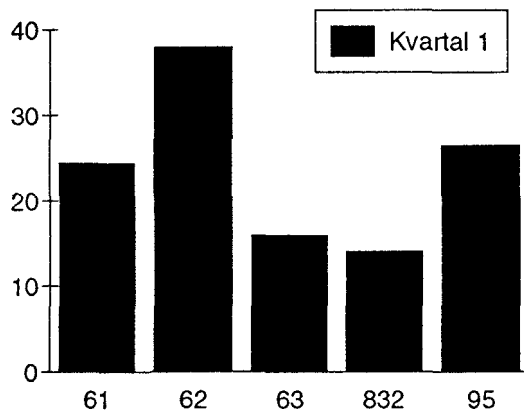

Diagram 2 Bortfallet i procent, fördelat på SNI-branscher

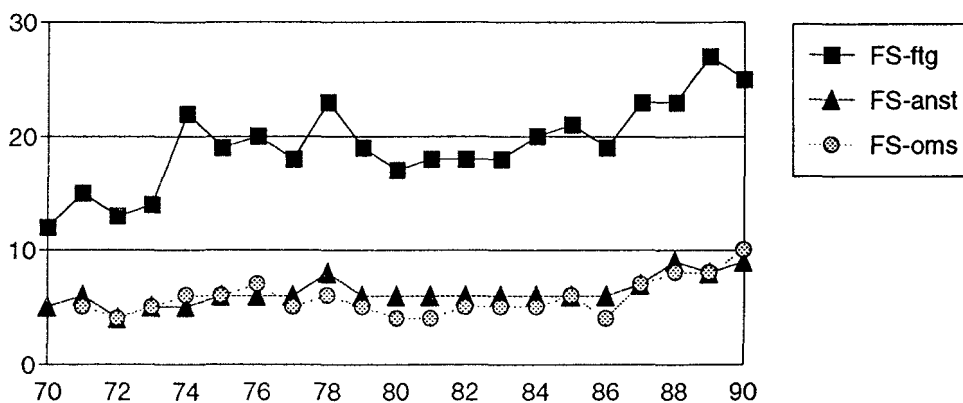
4.4 Bortfallet i de ingående undersökningarna 1970-1991

För ett par av de utvalda undersökningarna finns tidsserier över bortfallet från början av 1970-talet. För de övriga redovisas bortfallet från ca 1980 och framåt.

I följande avsnitt beskrivs och kommenteras bortfallsutvecklingen för de olika undersökningarna, vissa av trendbrotten hänger samman med omläggningar, och har alltså inget samband med surveyklimatet.

4.4.1 Finansstatistiken

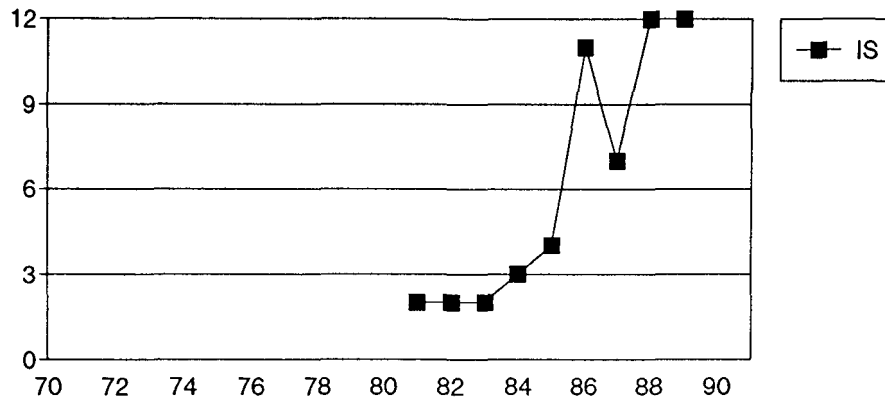
Finansstatistiken uppvisar en svagt ökande bortfallstrend för hela perioden 1970-90. Utökningen av urvalet 1989, vilket bl.a. ledde till att nya, ovana uppgiftslämnare tillkom, kan vara orsaken till bortfallstoppen för måttet, vägt på objektsnivå. Att de övriga två måtten inte visar motsvarande ökning detta år kan bero på att urvalsökningen skedde i SNI 6-9, som till stora delar består av mindre företag.

Diagram 3 Bortfallet i Finansstatistiken 1970-90, procent

4.4.2 Industristatistiken

Den kraftiga ökningen av bortfallet 1986 hänger samman med att man detta år utökade både urvalet och antalet undersökta variabler. Men även om man bortser från detta visar Industristatistiken en ökande bortfallstrend.

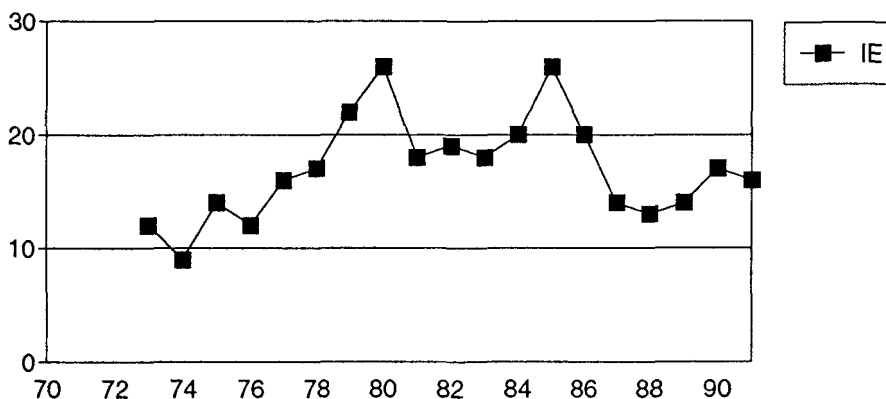
Diagram 4 Bortfallet i Industristatistiken 1981-89, procent

4.4.3 Investeringsenkäterna

Bortfallstopparna 1980 och -85 sammanfaller med strejker på företagen. Om man bortser från detta, har Investeringsenkäterna lyckats vända den ökande trenden från 70-talet, till en minskning under den senare delen av 80-talet.

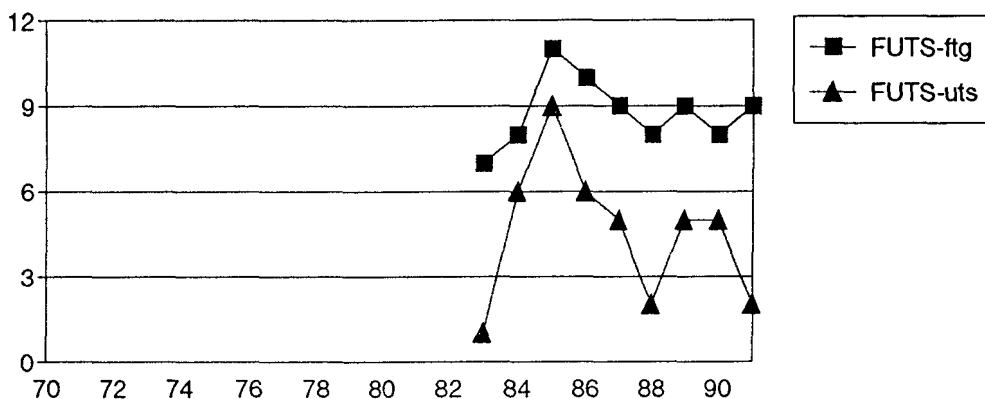
Diagram 5 Bortfallet i Investeringsenkäterna 1973-91, procent

4.4.4 Företagens utländska tillgångar och skulder, FUTS:en

T.o.m. 1982 var FUTS:en en totalundersökning med cut-off gräns. Bortfallsmåtten redovisas fr.o.m. 1983, och uppvisar en kraftig ökning de följande åren. Detta kan bero på omläggningen till urvalsundersökning, samt att man då även undersökte mindre företag. Under den senare delen av 80-talet visar FUTS:en upp en klar minskning av bortfallet.

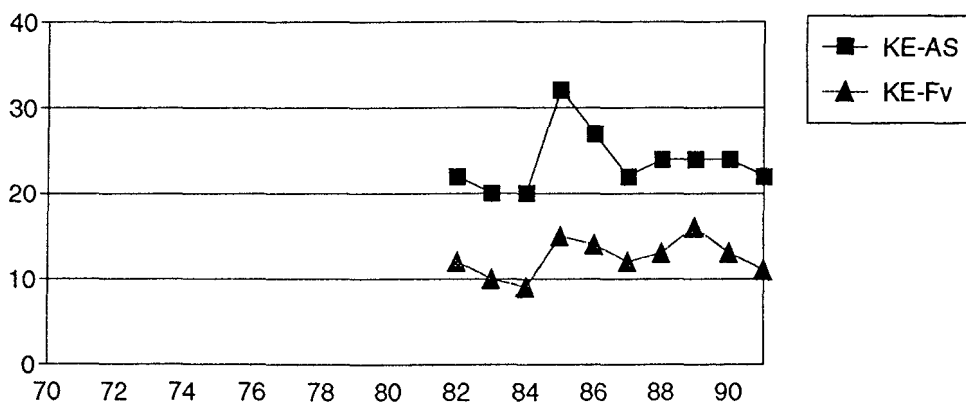
Diagram 6 Bortfall i FUTS:en 1983-91, procent

4.4.5 Kapacitetsenkäten

Kapacitetsenkäten har legat på en stabil bortfallsnivå under hela perioden, med en tendens till minskning under den senare delen. Toppen 1985 beror på att man detta år övergick till att använda SAMU-systemet för urvalsdragningen, vilket ledde till att nästan hela urvalet byttes ut och många ovana uppgiftslämnare tillkom.

Diagram 7 Bortfallet i Kapacitetsenkäten 1982-91, procent

4.4.6 Lagertypstatistiken och Leverans- och orderstatistiken

De två undersökningarna har samma urval, och redovisar också liknande bortfallsutveckling. Båda undersökningarna uppvisar en stigande bortfallskurva, där Leverans- och orderstatistiken ökar kraftigast. Ökningen har kommit under den senare delen av perioden, efter det att bortfallet legat nästan konstant på en låg nivå under en följd av år. Ökningen beror i detta fall på ett ökat motstånd hos uppgiftslämnarna.

Diagram 8 Bortfallet i Lagertypstatistiken 1981-91, procent

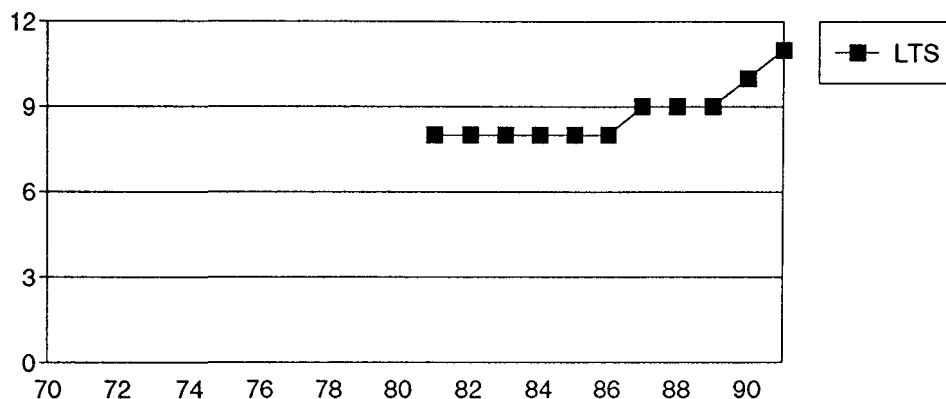
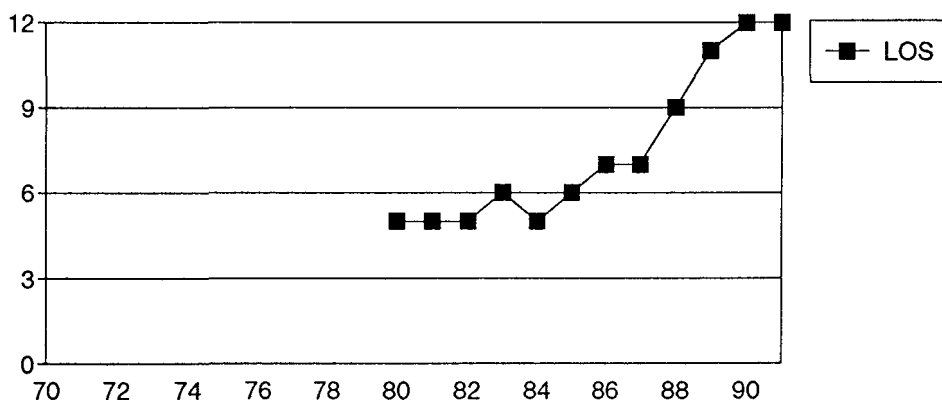

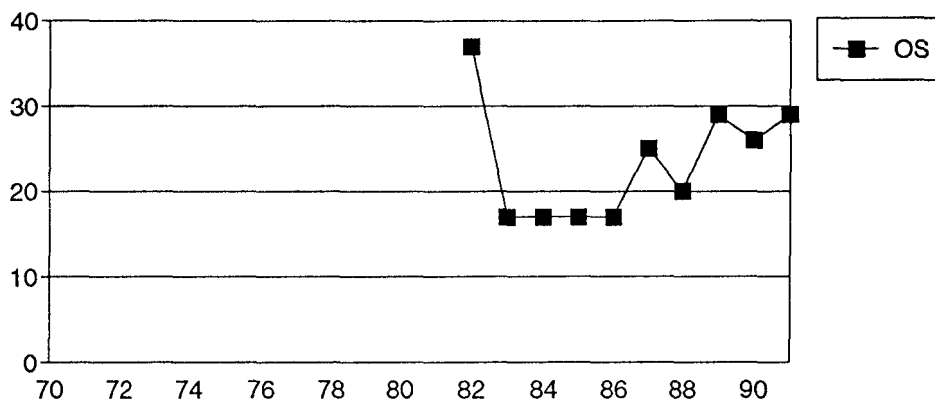
Diagram 9 Bortfallet i Leverans- och orderstatistiken 1980-91, procent

4.4.7 Omsättningsstatistiken

Även om man undantar bortfallstoppen 1982, som hängde samman med en omläggning, uppvisar Omsättningsstatistiken en hög bortfallsnivå. Detta kanske kan förklaras av att man till stora delar undersöker mindre företag (se 4.3). Från att ha varit stabilt under första delen av perioden, har bortfallet ökat på senare tid. Det kan bero på att urvalet utökades fr.o.m. SAMU-dragningen 1988, dvs det urval som användes fr.o.m. 1989.

Diagram 10 Bortfallet i Omsättningsstatistiken 1982-91, procent

4.5 Sammanfattning

Utvecklingen av bortfallet på F-avdelningen kan studeras i avsnitt 4.4. Under 80-talet som helhet redovisar F-avdelningens undersökningar generellt sett en ökande trend. De senaste åren har dock ett par undersökningar lyckats vända den trenden. Det gäller framför allt FUTS:en, och i viss mån även Investeringsenkäten. För en del andra undersökningar ser det mörkare ut. Lagertypstatistiken och Leverans- och orderstatistiken uppvisar en kraftigt stigande bortfallskurva. Finansstatistiken visar en svag ökning av bortfallet under hela perioden 1970 och framåt. Industristatistiken visar också upp ett ökande bortfall. Övriga undersökningar redovisar i stort sett inga förändringar, eller förändringar som kan kopplas till omläggningar.

Som vi kan se i avsnitt 4.3, har storleken på företaget en inverkan på dess benägenhet att besvara våra undersökningar, varför undersökningar som berör de mindre företagen har en benägenhet att få högre bortfallssiffror.

Sammantaget kan man säga att bortfallet på F-avdelningen ligger på en oacceptabelt hög nivå för ett flertal undersökningar. Förutom att bortfallet är varianshöjande, är risken för bias uppenbar. Trenden med ökande bortfall är avtagande, vilket är positivt, men inom vissa undersökningar måste det till krafttag för att sänka bortfallsnivån.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
I-avdelningen
Anders Lindberg, Håkan Lindén

5. Undersökningar vid I-avdelningen

5.1 Inledning

På I-avdelningen finns det totalt drygt 40 undersökningar, vilka i de flesta fall är registerbaserade, några är totalundersökningar och ett tiotal urvalsbaserade. I detta avsnitt redovisas och analyseras bortfallssituationen för urvalsbaserade individ- och hushållsundersökningar på I-avdelningen samt AKU (AM-avd) som även diskuteras i kap. 2.

Följande undersökningar ingår

Intervjubaserade (telefon eller besök)

- * AKU - Arbetskraftsundersökningarna
- * HINK - Hushållens inkomster
- * HIP - Hushållens inköpsplaner
- * PSU - Partisymptiundersökningen
- * ULF - Undersökningen av levnadsförhållanden

Enkätbaserade

- * Omnibusundersökningarna

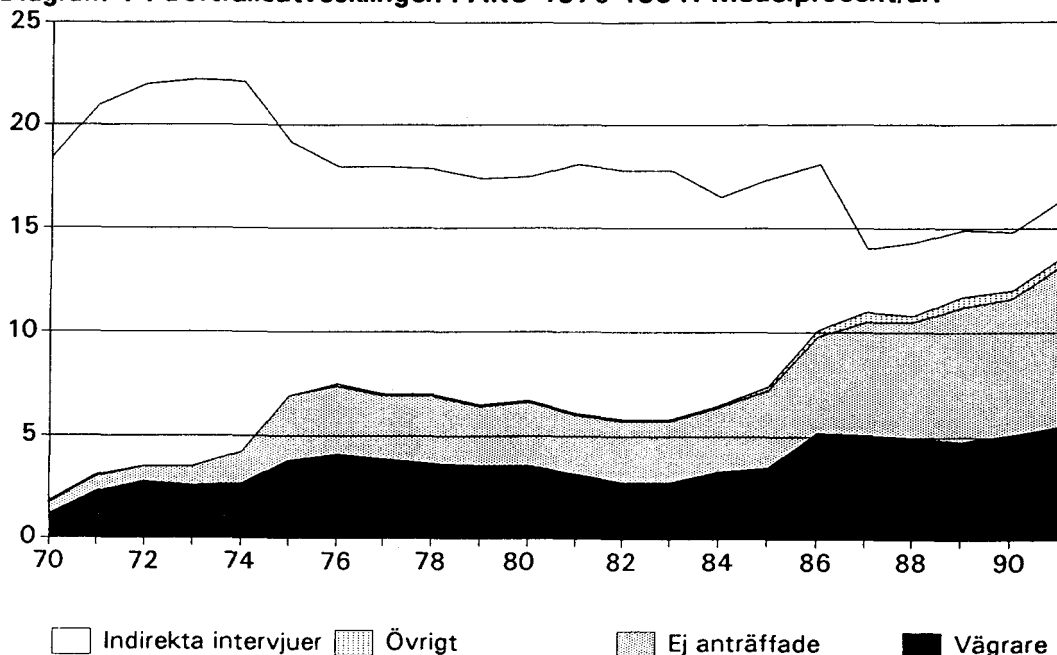
Bokföringsundersökningar

- * HUT - Hushållens utgifter
- * HULK - Hushållens livsmedelsutgifter och kostvanor
- * TA - Tidsanvändningsundersökningen

För närmare information om ovanstående undersökningars uppläggnings hänvisas till bilaga 2. De basdata som nedanstående diagram bygger på finns i en tabellbilaga (bilaga 1), där även indelningar på bakrundsvariabler är gjorda för några av undersökningarna.

5.2 Bortfallsutvecklingen generellt

För att betrakta bortfallsutvecklingen på lång sikt, åtminstone när det gäller telefonintervjuer, lämpar sig AKU bäst eftersom det varit förhållandevis få förändringar i dess uppläggnings och innehåll. För övriga undersökningar är det knappast meningsfullt att redovisa längre tidsserier än vad som görs i kap. 5.3. Diagram 1 beskriver bortfallsutvecklingen i AKU från 1970-1991. Där kan utläsas att det totala bortfallet 1970 var två procent medan det 1991 var nästan 14 procent av urvalet som ej svarat.

Diagram 1 . Bortfallsutvecklingen i AKU 1970-1991. Medelprocent/år.

Några reflektioner:

- 1975 spräcktes 5%-vallen delvis p.g.a. inskränkningar i antalet indirekta intervjuer.
- 1976- 85 var bortfallet relativt konstant (6-7 %).
- 1986-87 ökar bortfallet rejält och spräcker 10%-vallen. En stor del av ökningen torde kunna förklaras med metropolitdebatten och att hårdare restriktioner för att genomföra indirekta intervjuer infördes.
- 1988-91 ökar bortfallet varje år och närmar sig 15 % (och tendensen håller i sig även för 1992).

För att belysa bortfallsutvecklingen generellt kan även folk- och bostadsräkningarna användas. Dessa är totalräknade postenkätundersökningar och har sedan 1960 genomförts vart femte år. Eftersom det är uppgiftslämnarskyldighet i FoB:arna har dessa en betydligt lägre bortfallsnivå än övriga undersökningar med frivillig medverkan. Tabell 1 nedan visar att svarsfrekvenserna minskat successivt sedan FoB 75. Det är framför allt i FoB 90 som bortfallet ökat.

Tabell 1 Svarsprocent FoB 75 - FoB 90

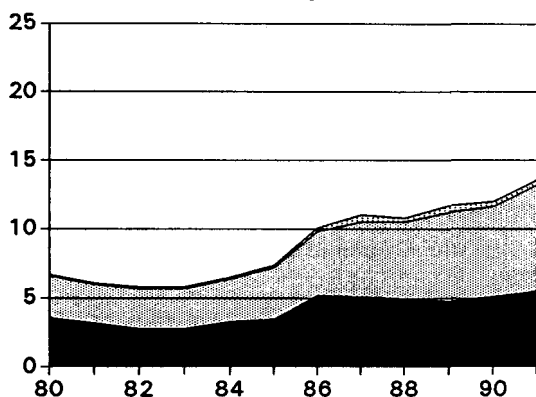
	Antal uppgifts- skyldiga	Svarsprocent före påminnelse anmaning		Totalt
FoB 75	6 432 460	97,5	98,4	99,1
FoB 80	6 617 714	96,8	97,9	99,0
FoB 85	6 759 968	95,0	98,0	98,8
FoB 90	6 955 283	91,4	94,5	97,5

5.3 Bortfallsutvecklingen i de löpande intervjuundersökningarna

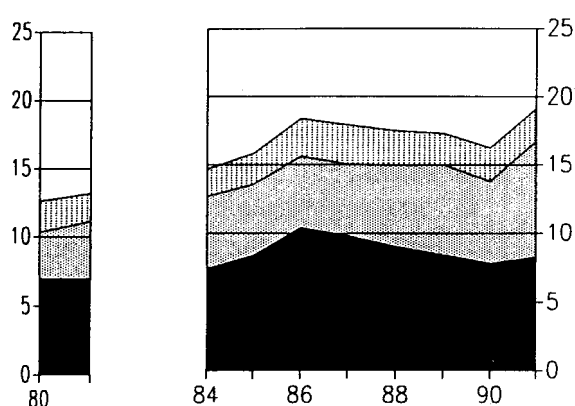
Diagram 2 påvisar bortfallsutvecklingen 1980-1991 för respektive undersökning. Då undersökningarna sinsemellan har stora skillnader i uppläggning, innehåll och omfång, och dessutom har förändrats under tidsperioden, är självfallet inte nivåerna på bortfallet jämförbara. Det går dock att jämföra tendenserna eftersom alla undersökningarna är beroende av vissa gemensamma faktorer såsom det allmänna uppgiftslämnarklimatet och intervjuarnas beläggning.

Diagram 2. Bortfallsutvecklingen i AKU, PSU, HINK, HIP och ULF 1980-1991. Medelprocent/år. PSU genomfördes ej 1982-1983.

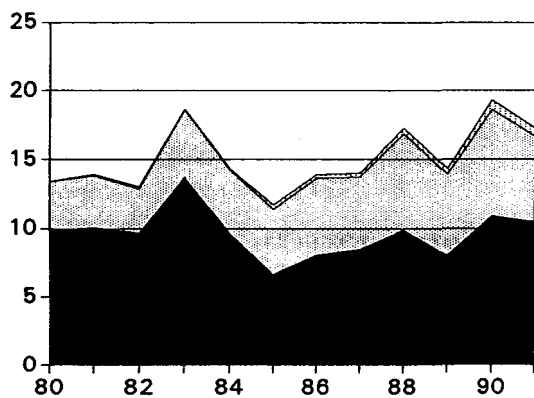
Arbetskraftsundersökningen - AKU

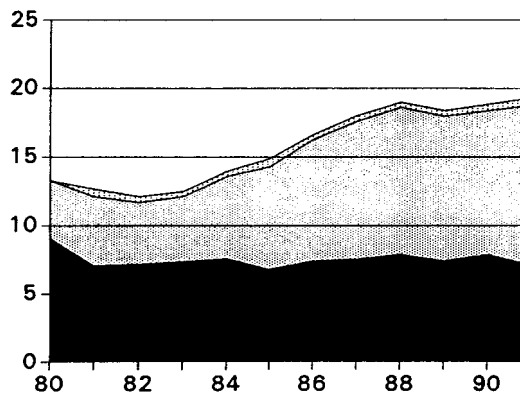
Partisypatiundersökningen, PSU

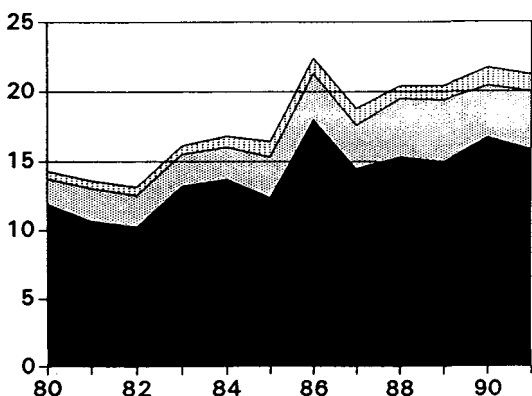
Hushållens inkomster, HINK

Hushållens inköpsplaner, HIP

Undersökningen om levnadsförhållanden, ULF

Förhindrad
 Ej anträffade
 Vägrare

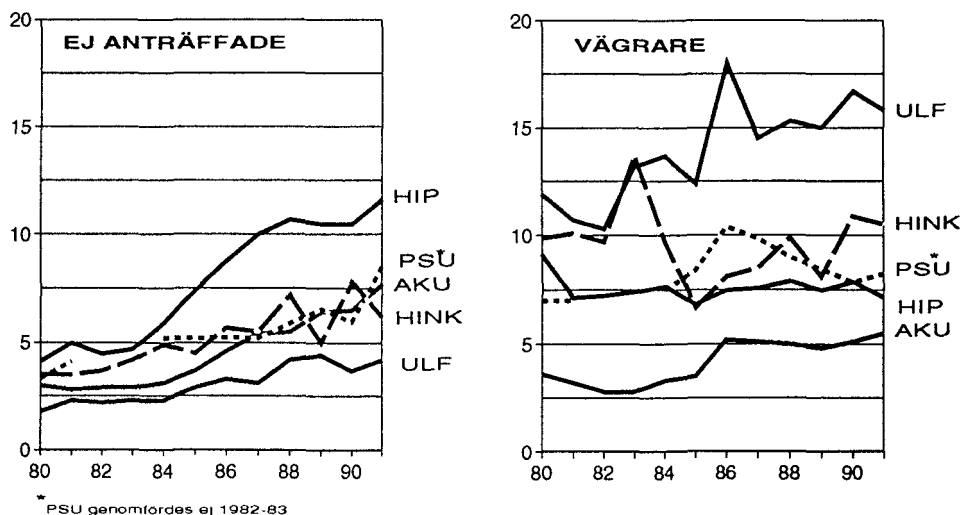
Totalt sett är 1991 ett tragiskt bortfallsår. I ULF och HINK har visserligen det totala bortfallet minskat 1991 i jämförelse med 1990 men det har, i HINK:s fall, sina naturliga förklaringar och på längre sikt kan man inte skönja någon vändning av den dystra trenden. Debatten kring FoB90 drabbade i synnerhet HINK och ULF. HINK90 genomfördes i januari/februari -91 och då var debatten aktuell. En annan konsekvens av att HINK genomförs under en kortare tid på året är att den blir känsligare för intervjuarnas arbetsbeläggning. ULF är den undersökning som, p.g.a. dess omfattning, är mest känslig för "storebror-debatter" i media (jfr metropolitåret 1986). Rimligen borde FoB-debatten (huvudsakligen under senhösten 90) påverka ULF91 mer än ULF90. Det är då lite förvånande att andelen vägrare minskat något 1991 i jämförelse med 1990. Men det finns fler och förmodligen viktigare faktorer som har betydelse för deltagarantalet i undersökningar, t ex hur motiverade intervjuarna är. En annan tänkbar orsak är att kontrakt för första gången skrevs mellan IE och I/VÄL, där bl a förväntat svarsinflöde var inskrivet.

AKU, HIP och PSU har rekordhöga bortfall 1991. Det är framför allt en uppgång i andelen "ej anträffade" som orsakat dessa ovationsbefriade rekord. Även ULF har 1991 en ökad andel av utvalda personer som inte lyckats kontaktas, medan HINK faktiskt uppvisar en minskning. Nedgången i HINK beror huvudsakligen på en förlängd insamlingsperiod men även på tidigare nämnda fluktuationer i arbetsbeläggningen för intervjuarna.

5.4 Bortfallsorsaker

En betydande faktor, som är starkast korrelerad med bortfallsfrekvens, är intervjuarens övertalningsförmåga och arbetsinsats vid kontaktförsök. Men i denna redovisning får vi nöja oss med de bortfallsorsaker som finns att tillgå, nämligen bortfall p.g.a. vägran och "ej anträffade". För att bättre åskådliggöra det faktum att det är andelen "ej anträffade" som ligger bakom den allmänna bortfallsökningen kan följande diagram vara till hjälp.

Diagram 3. Andel ej anträffade respektive vägrare 1980-91. Medelprocent/år.

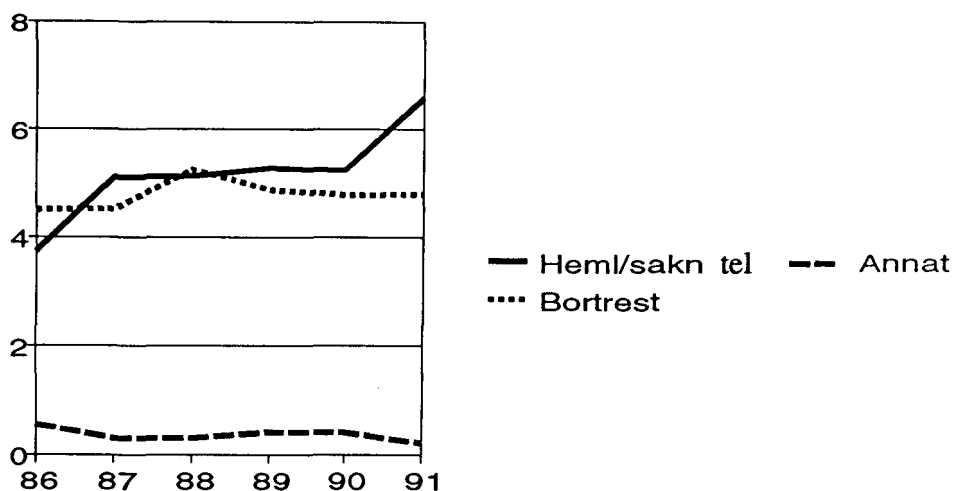

1980 hade samtliga undersökningar fler vägrare än ej anträffade, medan det 1991 är endast ULF och HINK som fortfarande har det. Den relativt låga andel ej anträffade i ULF förklaras huvudsakligen med en längre tidsperiod för sökning av urvalspersoner. I ULF är

insamlingsperioden tre månader, i HINK91 utökades perioden till sex veckor (tidigare 4-5 veckor), nedan PSU, AKU och HIP har maximalt tre veckor. HINK:s stora nedgång i andelen vägrare 1984 beror på metodbyte från postenkät till telefonintervju.

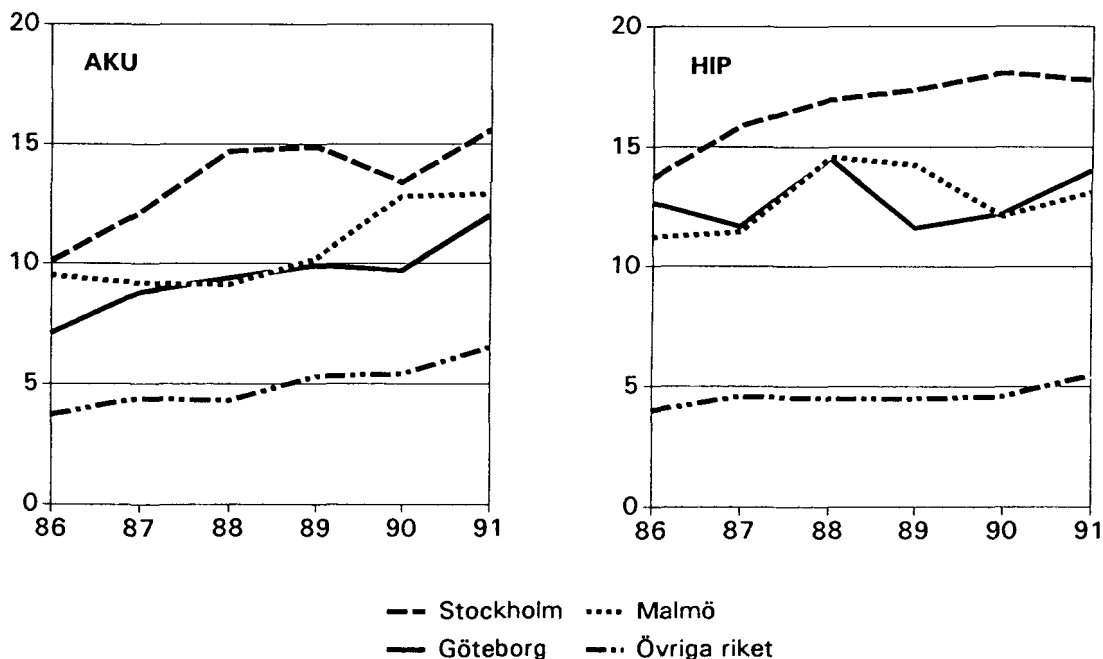
I diagram 4 är de ej anträffade i HIP uppdelat efter orsak till utebliven kontakt under åren 1986-91. De anledningar som finns angivna är hemligt telefonnummer/saknar telefon, urvalspersonen är bortrest samt "annan anledning". Som synes är det andelen med hemligt telefonnummer som står för ökningen. Det är knappast troligt att antalet som saknar telefon har ökat, snarare tvärtom, vilket innebär att ökningen av hemliga telefonnummer sannolikt är större än diagrammet visar.

Diagram 4. Andel ej anträffade i HIP 1986-91 uppdelat på orsak. Medelprocent/år.

En regional uppdelning i diagram 5 visar tydligt att storstadsmänniskor, i synnerhet de som bor i Stockholmsregionen, är mycket svårare att få kontakt med jämfört med boende utanför storstadsregionerna.

Diagram 5. Regional uppdelning av de ej anträffade i AKU och HIP 1986-91. Medelprocent/år.

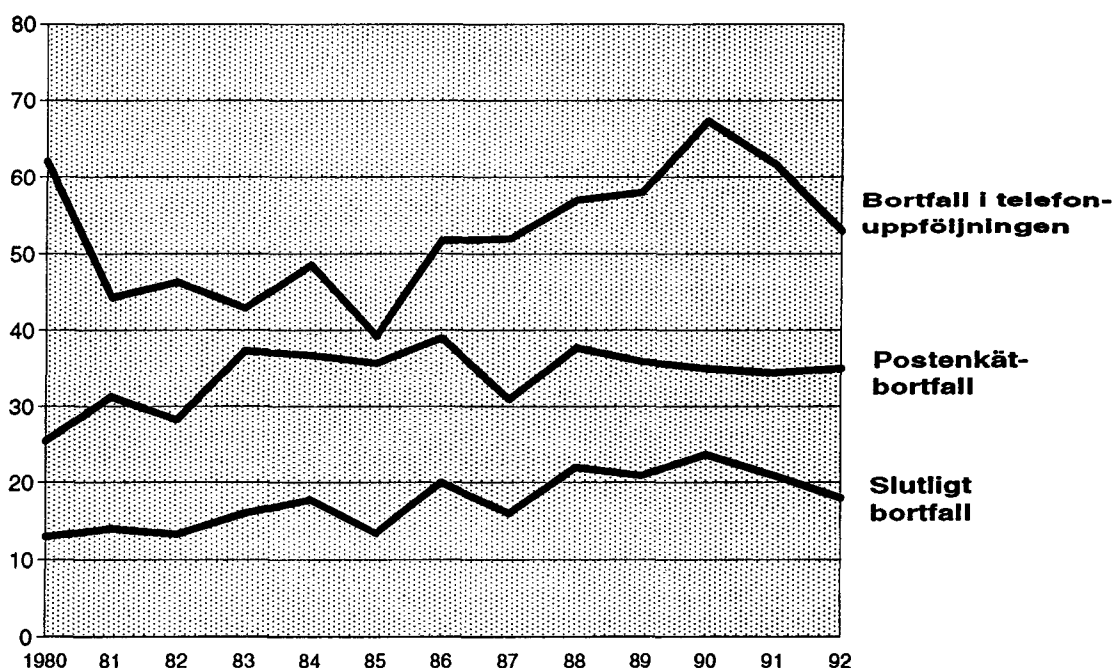
5.5 Postenkätundersökningar

För att reducera bortfallets storlek och effekt på undersökningsresultaten genomförs, i många undersökningar vid SCB, bortfallsuppföljning. Vanligen dras ett (sub)urval bland de ej svarande och mer resurskrävande insamlings- och bearbetningsmetoder tillämpas. Svarsfrekvenserna från dessa suburval har under senare tid minskat (se även kap. 3.2, om elevuppföljningsundersökningarna). Som vi kan se i diagram 6 ökade bortfallet i telefonuppföljningen under perioden 1986-1990. 1989-91 var svarsprocenten för omnibus-undersökningarnas telefonuppföljningar endast 30-40 procent.

I mycket allmänna ordalag kan man konstatera att med en låg svarsfrekvens riskeras biased skattningar och vida konfidensintervall.

I de två senaste omnibussarna (hösten 91 och våren 92) har man lyckats höja svarsprocenten till cirka 50, och det är bra. Vi får hoppas att det är en bestående trendförändring för med svarsprocent under 50 är det tveksamt om bortfallsuppföljningen har något att tillföra skattningarna.

Diagram 6. Bortfallet i omnibusundersökningarna 1980-1992. Medelprocent/år.

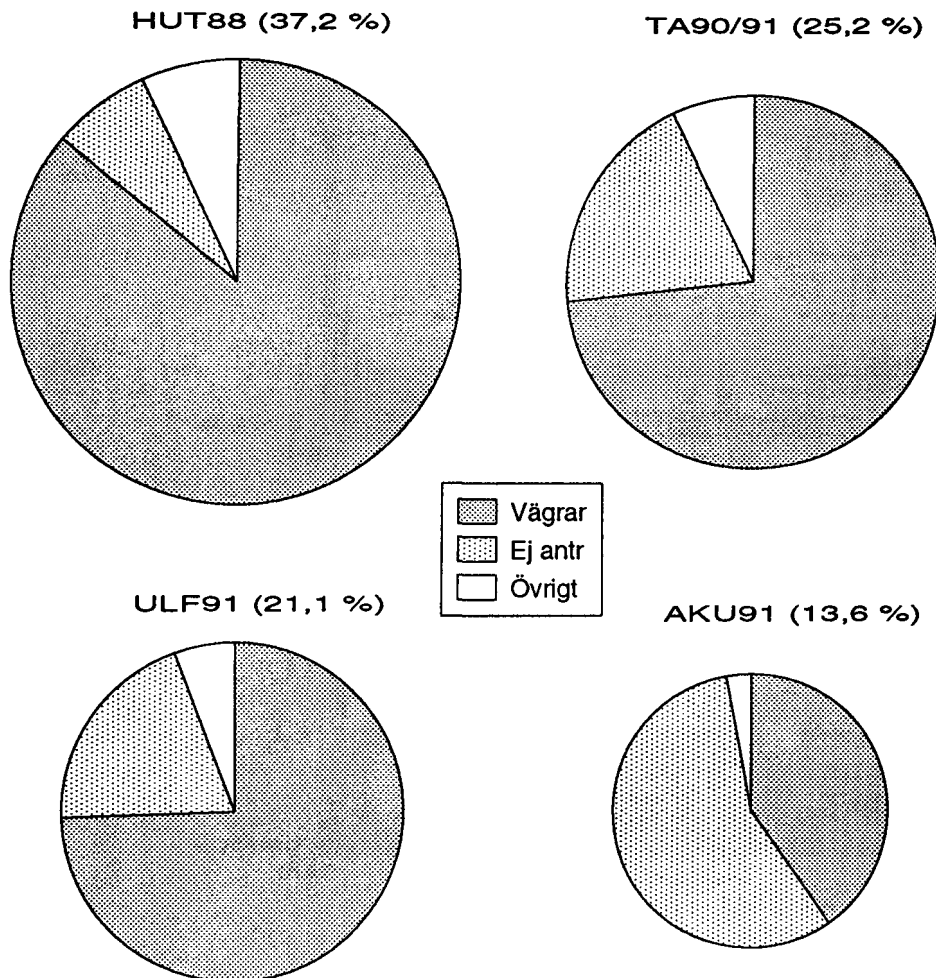

5.6 Bokföringsundersökningar

Bokföringsundersökningar ställer vanligen större krav på uppgiftslämnaren jämfört med telefon- och besöksintervjuundersökningar. I diagram 7 nedan är det totala bortfallet uppdelat efter orsak för fyra typer av undersökningar. Varje cirkels area är proportionell mot storleken på respektive undersöknings totala bortfall. AKU - som här representerar telefonintervjuundersökningar - har ett bortfall som till övervägande del består av ej anträffade, medan vägrare dominerar övriga tre. Största vägrarandelen återfinns i HUT som har fyra veckors bokföring av utgifter och dessutom är betraktad som

"svärmotiverad" bland intervjuarna. I HUT gjordes dessutom löpande uppsamlingar av bortfallet då nya kontaktförsök bland de ej anträffade genomfördes, vilket reducerade antalet betydligt. Det är alltså en kombination av få ej anträffade och många vägrare som ger HUT en särställning. TA, där två dagars tidsanvändning ska bokföras i tiominutersintervall, har ett bortfallsmönster som liknar besöksintervjun ULF.

Diagram 7. Bortfall efter orsak i olika typer av individ- och hushållsundersökningar. Bortfall totalt inom parantes.

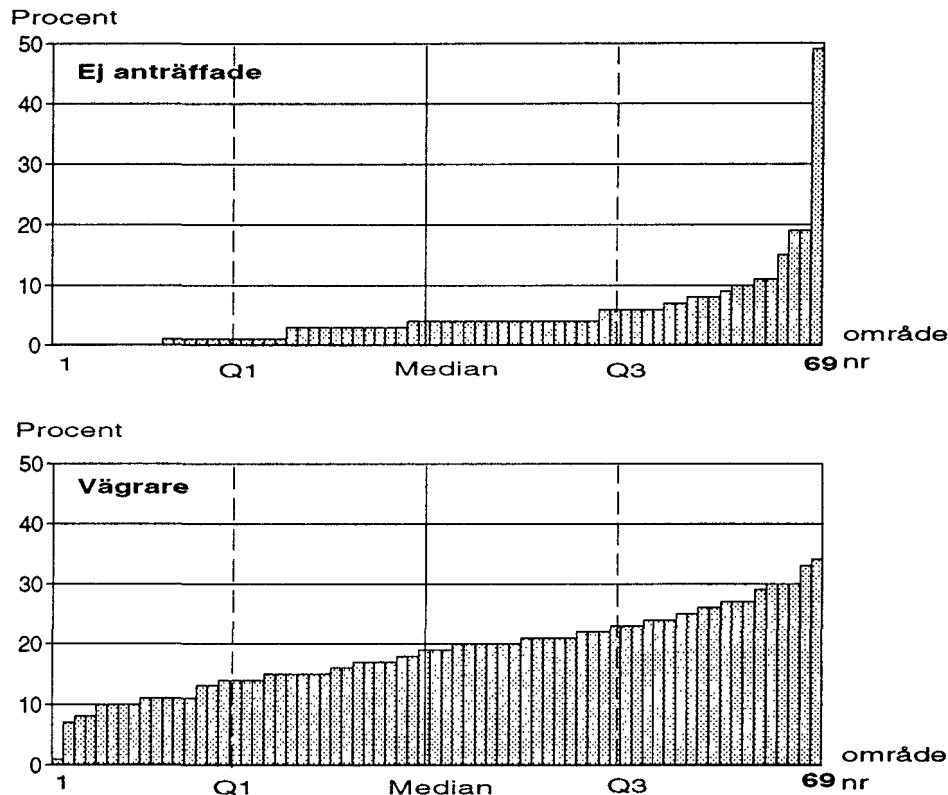
Kontentan av diagram 7 är; för att minska bortfallet i bokföringsundersökningar (och även i ULF) är det av extra stor vikt att hitta övertygande argument för nyttan med undersökningen. En förutsättning för att få in en intervju är att intervjuaren tror på, eller åtminstone låtsas tro på, propagandan för undersökningens förträfflighet. För att se hur olika intervjuare lyckas har vi studerat TA närmare.

I TA skedde urvalet i två steg. I första steget valdes 69 geografiska områden, som vart och ett kunde täckas av en intervjuare. Varje område tilldelades cirka 70 (69-72) individer. Resultaten uppdelat på dessa områden blir då, med reservation för att några områden bytt intervjuare under perioden, en indikation på intervjuarens påverkan på svarsinflödet. Storstadsregioner, med - som vi tidigare konstaterat - ett rejält bortfall,

påverkar givetvis spridningen mellan intervjuarna. Urvalets fördelningen på ålder och kön var via stratifiering ungefär lika i varje område.

Diagram 8 visar andel vägrare och ej anträffade i vart och ett av de 69 områdena. För att inte peka ut någon enskild intervjuare är det ingen identifikation på områdena mer än ett nummer. Det är sorterat så att det område med minst andel har sin stapel längst till vänster. Det innebär att område nummer ett i diagrammet över ej anträffade inte behöver vara nummer ett i diagrammet över andel vägrare.

Diagram 8. TA90/91. Bortfall i 69 geografiska områden (normalt en intervjuare per område). Varje stapel representerar ett område. Kvartiler inritade.

Andel ej anträffade varierar mellan noll och knappt tjugo procent om vi undantar ett "katastrofområde" på närmare 50 procent där intervjuaren i fråga byttes ut efter några månader. Medianen är sex procent och 63 av de 69 har mindre än tio procent ej anträffade. För andelen vägrare är medianen 19 procent och områdena har i allmänhet mellan tio och trettio procent som vägrar.

De flesta storstadsområden ligger i den övre kvartilen när det gäller andel ej anträffade, medan de sprider ut sig mera slumpmässigt när det gäller andel vägrare. Noteras kan att en intervjuare lyckats med smått otroliga en procent vägrare (= en vägrare av 72 möjliga).

En liknande studie är genomförd i H.L. Lindström (1989) där resultatet i HUT88 är uppdelat på intervjuare. I HUT88 var det inte som i TA endast speciellt utvalda intervjuare som arbetade med undersökningen. Spridningen mellan intervjuarna var större i HUT88.

5.7 Sammanfattning

Bortfallet fortsätter att öka för de löpande intervjubaserade undersökningarna. Orsaken till det är att andelen urvalspersoner/hushåll som kodats som "ej anträffade" har fortsatt att bli större. Det i sin tur beror delvis på en ökning av antalet hemliga telefonnummer, främst i storstadsregionerna.

En ljusning för resultaten av omnibussarnas telefonuppföljning är att det, efter ett par år med oacceptabelt högt bortfall, gått att vända trenden.

Enskilda intervjuare kan göra "underverk" även i regioner som betraktas som svåra.

6. Referenser

Ac-beslut om beräkning och redovisning av bortfallsmått för F-avdelningens statistikgrenar, F-meddelande 89-05-08.

Bergdahl, M et al. Bortfallsbarometern nr 6 (1990). Samtliga ämnesavdelningar. R & D Report 1991:13

Blom, R (1991). Bortfallsutvecklingen i fyra intervjuundersökningar, stencil våren 1991.

Elffors, C (1987). Bortfallssammanställning A/BF Sektion 3, SCB, stencil, 87-12-28.

GD-beslut om beräkning och redovisning av bortfall. Lyberg, I et al: Beräkning och redovisning av bortfall, U-meddelande 89:1.

Hörngren, J. Bortfallet i AKU. Nuläge efter undersökningen i xxx (månad) 199x. (Utkommer månadsvis).

Lindström, H L (1989). Krisgruppsarbetet och räkneexperiment: HUT 88. R & D Report 1989:14.

Lindström, H L (1991). *Interacting nonresponse and response errors*. R & D Report 1991:3.

Lyberg, I and Lyberg, L (1991). Nonresponse research at Statistics Sweden. August 1, 1991.

Lundgren, L (1987). Program för minskat bortfall i SCBs individ- och hushålls-undersökningar. R & D Report nr 31.

Lundström, S (1986). Utredning kring bortfallet i samband med den s.k. Metropolitdebatten. U/STM-PM nr 28.

"Något om förstaårsbortfallet i JEU 1986-1988". PM A/LA 1991:16.

Räkna med bortfall. SCB, P/STM 1979.

SCB (1981). Utredningen rörande uppgiftslämnarfrågor och bortfallsproblem i statistikproduktionen (UBIS).

"Vägran i de objektiva skördeuppskattningarna 1985". PM A/FU 1985:20.

Bilaga 1. Tabeller

A-avdelningen

AM-avdelningen

F-avdelningen

I-avdelningen

A-avdelningen

Tabell 1 De objektiva skördeuppskattningarna. Bortfall på grund av vägran. Ovägt i procent

År	Vall och spannmål	Mat-potatis	Potatis för stärkelse och råspnit
1980	2,0	1,7	2,4
1981	2,2	2,1	3,4
1982	1,9	2,2	2,0
1983	1,6	1,6	2,6
1984	2,5	3,7	7,2
1985	2,7	2,8	4,6
1986	2,8	2,9	3,7
1987	1,7	1,4	2,9
1988	1,7	1,3	1,8
1989	1,4	1,8	1,3
1990	1,4	1,7	1,7
1991	1,9	1,9	1,3

Tabell 2 Deklarationsundersökningen för jordbrukare. Vägt objektbortfall i procent Jordbruksekonomiska undersökningen. Ovägt objektbortfall i procent för ny urvalsdel Skogsbrukets arbetskraft. Storleksvägt bortfall i procent

1979	6,5	28	
1980	3,9	32	
1981	4,5	28	
1982	3,6	22	
1983	3,3	29	10,2
1984	2,9	34	12,3
1985	2,7	36	16,3
1986	3,0	28	17,2
1987	3,0	31	19,8
1988	2,0	38	26,4
1989	1,4	34	11,8 *
1990	4,1	42	15,0
1991			

A-avdelningen

Tabell 3	Galt- och betäcknings- statistik. Ovägt bortfall. Definitiva uppgifter	Intäkts- och kostnadsundersökningen för fler- bostadshus. Vägt objektsbortfall i procent	
		Allmännyttiga bostadsföretag	Enskilda ägare och bostadsrättsföreningar
1980	1,2		
1981	1,2	3,1	14,5
1982	1,4	4,1	13,9
1983	1,4	5,5	17,4
1984	1,6	5,8	18,4
1985	2,0	4,1	23,3
1986	1,8	3,8	23,1
1987	1,8	4,2	23,3
1988	0,9 *	3,0	19,8
1989	1,5	1,0	21,2
1990	2,1	3,0	18,0
1991	1,6		

Tabell 4	Bostads- och hyres- undersökningen. Vägt objektsbortfall i procent. Hyresrättslägenheter	Bostadshyror m.m i stadsbelånade bostadshus. Ovägt objekts- bortfall i procent
1980		
1981	5,6	0,0
1982	3,8	0,0
1983	2,8	0,0
1984	4,7	0,1
1985	3,2	0,4
1986	3,6	0,8
1987	3,7	4,1
1988	3,4	3,7
1989	4,4	8,3
1990	6,3	11,6
1991		

Tabell 5	Bekämpnings- medelsanvändningen i jordbruket. Ovägt bortfall i procent	Miljöskyddskostnader i industrin. Ovägt bortfall i procent
1985		19,0
1986		
1987		
1988	5	18,9
1989	4	
1990	4	
1991	5	

* omdefinition, se tablå

AM-avdelningen**Tabell 1** Grund- och gymnasieskoluppföljningar. Svarande och bortfall i procent.

Undersökning	Mätvecka	Svarsprocent		Vägt bortfall
Enkät	Telefon			
*Examinerade gymn.sk 77/78	hösten 81	79	69	6
*Grundsk 79/80, ej intagna till gymnasiet ht 80	våren 82	69	64	11
*Grundsk 78/79	våren 83	69	60	12
*Grundsk 82/83, ej intagna till gymnasiet ht 83	våren 84	66	62	13
*Examinerade, yrkeslinjer, gymn.sk 82/83	våren 85	67	73	9
*7 år efter grundskolan	våren 86	63	52	18
*4 år efter grundsk. utan fullföljd linje i gymn.sk	våren 87	63	55	17
*Examinerade gymn.sk 83/84	våren 88	68	52	15
*2 år efter grundsk, ej gymn.sk	våren 90	47	61	21
*2 år efter grundsk, gymn.sk	våren 90	73	61	11

AM-avdelningen**Tabell 2** Högskoleuppföljningar. Svarande och bortfall i procent.

Undersökning	Mätvecka	Svarsprocent Enkät Telefon		Vägt bortfall
*Nybörjare, enstaka kurs ht 79	våren 81	65	55	10
*Examinerade, linjer vt 78	våren 82	84	62	6
*Examinerade, linjer vt 81	våren 82	87	62	5
*Examinerade, linjer vt 78	hösten 82	85	60	8
*Examinerade, linjer ht 81	hösten 82	87	53	8
*Nybörjare, linjer vt 80	våren 84	79	70	6
*Nybörjare, linjer ht 80	hösten 84	74	63	10
*Examinerade, vt 84	våren 85	81	48	9
*Examinerade, 81/82	våren 86	72	51	12
*Lärarexaminerade 77-86, alt.syss.	våren 86	80	45	10
enstaka kurs ht 83	våren 88	61	51	18
*Nybörjare, linjer 81/82, ej examen inom 7 år	våren 89	55	45	26
*Examinerade 85/86	våren 90	71	44	15
*Nybörjare, linjer 89/90	våren 91	74	47	15

AM-avdelningen**Tabell 3** Vuxenuppföljningar. Svarande och bortfall i procent.

Undersökning	Mätvecka	Svarsprocent Enkät Telefon		Vägt bortfall
*Nybörjare, komvux ht 80	våren 84	60	66	13
*Nybörjare, folkhögsk ht 82	våren 87	67	45	18
*Nybörjare, komvux ht 86	våren 89	58	49	19
*Nybörjare, distansstudier, ht 88	våren 91	64	65	9

Tabell 4a MIA. Ovägt och vägt bortfall i procent per månad 1989-1991.

Månad	Ovägt	1990	1991	Storleksvägt		
	1989			1990	1991	
januari	11	9	9	5	4	4
februari	11	11	11	6	5	5
mars	13	13	12	7	6	5
april	13	12	12	7	5	5
maj	15	14	13	10	6	6
juni	16	15	15	10	7	8
juli	29	25	23	21	13	11
augusti	14	13	13	8	6	6
september	14	12	12	7	5	6
oktober	14	13	13	7	6	6
november	15	15	15	8	7	7
december	14	14	15	7	5	7
Totalt	15	14	13	8	6	6

AM-avdelningen**Tabell 4b** MIA. Ovägt och vägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod. Årsgenomsnitt.

Företagets SNI-kod	Ovägt 1989	1990	1991	Storlekswägt 1989	1990	1991
2	12	10	11	3	4	4
31	17	15	14	9	6	5
32	21	23	21	15	14	14
33	18	17	17	16	13	12
341	13	9	4	4	2	2
342	12	10	12	9	7	9
35	13	11	13	9	6	7
36	11	7	13	9	3	7
37	9	7	7	6	2	3
38	13	13	11	7	6	6
39	23	18	21	19	15	17
Totalt	15	14	13	8	6	6

Tabell 4c MIA. Ovägt bortfall i procent efter företagets storleksklass. Årsgenomsnitt.

Företagets storleksklass	År 1989	1990	1991
2	33	29	27
3	25	27	27
4	21	19	19
5	15	16	14
6	6	4	6
7	3	2	2
8	1	1	1
Totalt	15	14	13

Tabell 5a KSP. Vägt och ovägt bortfall i procent för varje kvartal perioden 1989-1991.

Kvartal	Ovägt 1989	1990	1991	Storlekswägt 1989	1990	1991
1	13	11	10	13	9	8
2	12	10	10	13	8	8
3	9	9	8	8	8	6
4	9	8	8	8	7	6
Totalt	11	9	9	11	8	7

AM-avdelningen**Tabell 5b** KSP. Ovägt och vägt bortfall i procent efter arbetsställets SNI-kod perioden 1989-1991. Årsgenomsnitt.

Arbetsställets SNI-kod	Ovägt 1989	1990	1991	Storleksvägt 1989	1990	1991
2	12	10	5	6	3	2
3	12	9	8	9	6	6
4	2	2	0,4	2	1	0,3
5	16	12	11	20	10	9
6	11	10	10	11	10	10
7	12	10	5	12	9	4
8	8	6	4	8	6	4
9	11	11	13	10	10	13
Totalt	11	9	9	11	8	7

Tabell 5c KSP. Ovägt bortfall i procent efter arbetsställets storleksklass perioden 1989-1991. Årsgenomsnitt.

Arbetsställets storleksklass	År 1989	1990	1991
1	11	12	12
2	12	12	11
3	12	11	9
4	11	9	9
5	10	8	7
6	9	5	5
7	10	5	3
8	9	2	3
Totalt	11	9	9

Storleks- klass	Antal anställda
1	1-4
2	5-9
3	10-19
4	20-49
5	50-99
6	100-199
7	200-499
8	500-

AM-avdelningen**Tabell 6a** KLP, arbetare. Ovägt och vägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod.
Årsgenomsnitt 1991.

Företagets SNI-kod	Ovägt 1991	Storleksvägt 1991
2+3+4-38	14	7
38	10	5
5	16	16
6	16	14
7	11	12
8	5	6
9	24	29
Totalt	14	11

Tabell 6b KLP, tjänstemän. Ovägt och vägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod.
Årsgenomsnitt 1991.

Företagets SNI-kod	Ovägt 1991	Storleksvägt 1991
2+3+4-3	7	7
38	8	12
5	12	17
6	12	11
7	9	11
8	9	11
9	25	27
Totalt	14	12

F-avdelningen**Tabell 1** Bortfall i procent.

	FS-ftg	FS-anst	FS-oms	IS	IE	LOS
70	12	5				
71	15	6	5			
72	13	4	4			
73	14	5	5		12	
74	22	5	6		9	
75	19	6	6		14	
76	20	6	7		12	
77	18	6	5		16	
78	23	8	6		17	
79	19	6	5		22	
80	17	6	4		26	5
81	18	6	4	2	18	5
82	18	6	5	2	19	5
83	18	6	5	2	18	6
84	20	6	5	3	20	5
85	21	6	6	4	26	6
86	19	6	4	11	20	7
87	23	7	7	7	14	7
88	23	9	8	12	13	9
89	27	8	8	12	14	11
90	25	9	10		17	12
91					16	12

Tabell 2 Bortfall i procent.

	FUTS-ftg	FUTS-uts	KE-AS	KE-Fv	LTS	OS
81					8	
82			22	12	8	37
83	7	1	20	10	8	17
84	8	6	20	9	8	17
85	11	9	32	15	8	17
86	10	6	27	14	8	17
87	9	5	22	12	9	25
88	8	2	24	13	9	20
89	9	5	24	16	9	29
90	8	5	24	13	10	26
91	9	2	22	11	11	29

I-avdelningen**Tabell 1 HIP - Bortfallets fördelning med avseende på orsak. Procent**

År-Kvartal	Vägrare	Ej anträffad	Övrigt	Totalt
80-1	9.5	3.3	0.7	13.5
80-2	9.5	3.4	0.7	13.6
80-3	9.1	6.1	0.7	15.9
80-4	8.4	3.7	0.7	12.9
81-1	7.6	3.8	0.6	12.0
81-2	7.4	4.6	0.7	12.7
81-3	7.0	6.9	0.4	14.3
81-4	6.5	4.5	0.5	11.5
82-1	6.9	3.5	0.4	10.7
82-2	6.9	4.4	0.5	11.8
82-3	7.5	6.2	0.3	14.1
82-4	7.6	3.8	0.3	11.8
83-1	7.3	3.7	0.5	11.5
83-2	7.3	4.2	0.3	11.9
83-3	7.4	6.5	0.4	14.3
83-4	7.6	4.3	0.4	12.4
84-1	8.2	3.9	0.3	12.4
84-2	7.8	4.5	0.4	12.6
84-3	8.5	8.7	0.3	17.5
84-4	6.1	6.5	0.4	13.3
85-1	7.9	6.4	0.5	14.8
85-2	6.5	7.4	0.4	14.2
85-3	6.5	9.4	0.8	16.6
85-4	6.4	6.5	0.6	13.4
86-1	6.2	6.1	0.2	12.5
86-2	8.0	7.7	0.5	16.2
86-3	7.5	12.6	0.5	20.6
86-4	8.2	8.7	0.2	17.2
87-1	7.5	8.1	0.5	16.2
87-2	8.2	8.2	0.4	16.9
87-3	7.4	13.4	0.4	21.2
87-4	7.2	10.3	0.4	17.9
88-1	8.9	9.6	0.3	18.8
88-2	7.2	9.4	0.4	17.0
88-3	8.0	14.4	0.4	22.9
88-4	7.5	9.3	0.4	17.3
89-1	7.1	10.6	0.6	18.4
89-2	6.8	9.3	0.4	16.5
89-3	7.9	11.8	0.3	20.1
89-4	8.1	10.2	0.4	18.7
90-1	7.9	9.5	0.6	18.0
90-2	8.6	9.4	0.5	18.5
90-3	7.8	12.6	0.5	20.9
90-4	7.2	10.4	0.3	18.0
91-1	8.0	9.8	0.5	18.3
91-2	6.5	11.3	0.7	18.5
91-3	7.7	12.8	0.3	20.8
91-4	6.4	12.5	0.6	19.5
92-1	7.1	12.8	0.2	20.2
92-2	6.0	14.1	0.5	20.6

I-avdelningen

Tabell 2 HINK - Urvalens fördelning av svarande och orsak till bortfall.Procent

År	Netto- urval	Andel svar	Vägrar	Ej antr	Övrigt	Totalt
80	9571	86.6	9.9	3.5	0.0	13.4
81	9468	86.2	10.1	3.5	0.1	13.8
82	9981	87.1	9.7	3.7	0.1	12.9
83	9369	81.3	13.7	4.2	0.1	18.7
84	9144	85.7	9.7	4.9	0.1	14.3
85	8966	88.3	6.7	4.5	0.3	11.7
86	9280	86.1	8.1	5.7	0.3	13.9
87	9287	86.0	8.5	5.5	0.3	14.0
88	9593	82.7	9.9	7.2	0.4	17.3
89	10673	85.5	8.1	5.0	0.4	14.5
90	9804	80.7	10.9	7.8	0.7	19.3
91	9695	82.7	10.5	6.2	0.6	17.3

Tabell 3a AKU - bortfallets fördelning, orsak och kön. Procent

År	Netto- urval	Indirekt intervju	Vägrar	Ej antr	Total	Män	Kvinnor
80	241 359	11.0	3.6	3.0	6.7	7.3	6.0
81	264 057	12.0	3.2	2.8	6.1	6.8	5.3
82	264 375	12.0	2.8	2.9	5.8	6.6	5.0
83	263 897	12.0	2.8	2.9	5.8	6.5	5.2
84	263 804	10.0	3.3	3.1	6.5	7.2	5.9
85	264 576	10.0	3.5	3.7	7.4	8.1	6.7
86	185 983	8.0	5.2	4.6	10.1	11.2	9.0
87	192 562	3.0	5.1	5.4	11.0	12.1	9.9
88	217 206	3.5	5.0	5.5	10.8	11.8	9.8
89	216 391	3.2	4.8	6.4	11.7	12.8	10.5
90	216 813	2.8	5.1	6.5	12.0	13.4	10.7
91	217 026	2.8	5.5	7.7	13.6	15.1	12.1

I-avdelningen

Tabell 3b AKU - bortfallets fördelning uppdelat på ålder. Procent.

År	16-24	25-34	35-64	65-74	Totalt
80	5.2	6.9	7.1	6.5	6.7
81	4.5	6.5	6.5	5.8	6.1
82	4.2	6.5	6.1	5.5	5.8
83	4.3	6.6	6.0	6.4	5.8
84	4.9	7.0	6.9	7.0	6.5
85	5.5	7.9	7.8	8.1	7.4
86	8.1	11.1	10.5	(1)	10.1
87	9.4	12.4	11.0	-	11.0
88	9.3	12.0	10.9	-	10.8
89	10.5	13.0	11.5	-	11.7
90	10.7	13.3	12.1	-	12.0
91	12.2	14.9	13.6	-	13.6

(1) Fr o m 1986 består urvalet av individer i åldern 16-64.

Tabell 3c AKU - bortfallets fördelning efter orsak och geografiska områden. Procent.

Stockholm				Göteborg			Malmö			Övr riket		
År	Vägr	Ej antr	Tot	Vägr	Ej antr	Tot	Vägr	Ej antr	Tot	Vägr	Ej antr	Tot
80	5.5	7.7	13.5	5.1	7.1	12.3	4.0	7.1	11.2	3.3	2.3	5.7
81	5.1	7.5	12.9	4.0	6.4	10.6	4.0	6.3	10.4	3.0	2.1	5.2
82	4.6	7.6	12.5	3.5	7.1	10.8	3.4	7.3	10.8	2.6	2.3	5.0
83	4.3	7.7	12.1	3.8	6.9	10.5	3.3	7.1	10.5	2.6	2.3	5.0
84	4.7	7.9	12.9	5.0	5.9	11.2	4.8	7.2	12.3	3.0	2.5	5.6
85	5.8	8.9	15.1	5.4	7.4	13.0	5.5	7.6	13.4	3.4	2.8	6.3
86	8.4	10.1	19.0	6.1	7.1	13.6	6.6	9.5	16.3	4.7	3.7	8.7
87	8.3	12.1	21.3	5.6	8.8	15.1	7.3	9.2	16.9	4.6	4.4	9.5
88	8.1	14.7	23.3	5.9	9.4	15.7	7.4	9.1	16.9	4.5	4.3	9.2
89	7.3	14.9	22.7	5.8	9.9	16.2	6.6	10.2	17.1	4.5	5.3	10.2
90	7.9	13.4	21.9	6.2	9.7	16.5	5.8	12.8	19.0	4.8	5.4	10.6
91	8.0	15.6	24.2	6.2	12.0	18.6	6.6	12.9	19.8	5.2	6.5	12.2

I-avdelningen

Tabell 4a ULF - bortfallets fördelning för åldersgruppen 16-74 år uppdelat på orsak och kön. Procent

År	Vägrar	Ej antr	Sjuk-dom	Inst-vård	Total	Män	Kvinnor
80	11.9	1.8	0.3	0.3	14.4	14.7	14.0
81	10.7	2.3	0.4	0.2	13.6	13.6	13.7
82	10.3	2.2	0.3	0.3	13.1	13.0	13.0
83	13.2	2.3	0.4	0.2	16.1	16.0	15.9
84	13.7	2.3	0.5	0.3	16.7	16.2	17.3
85	12.4	2.9	1.1	0.0	16.4	16.8	16.1
86	18.0	3.3	----	1.1	22.4	22.7	22.0
87	14.5	3.1	----	1.2	18.9	18.5	19.2
88	15.3	4.2	----	0.9	20.4	21.0	19.7
89	15.0	4.4	----	1.0	20.4	21.6	19.2
90	16.7	3.7	----	1.3	21.7	21.7	21.7
91	15.8	4.2	----	1.2	21.1	21.6	20.6

Tabell 4b ULF - bortfallets fördelning efter åldersgrupper. Procent

År	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	75-84
80	9.3	12.7	14.9	17.0	18.5	14.4	14.4	10.4
81	9.0	13.3	12.3	16.4	17.5	14.1	13.6	12.7
82	9.3	10.9	12.6	15.3	16.3	14.1	13.1	16.7
83	10.7	14.4	15.0	16.8	21.7	19.2	16.1	17.1
84	12.1	14.8	16.9	18.0	20.1	20.2	16.7	18.3
85	12.7	15.5	15.7	18.5	19.1	18.2	16.4	21.0
86	16.5	21.3	22.3	23.2	27.4	25.7	22.7	25.6
87	13.0	18.4	19.6	20.4	21.4	19.8	19.5	26.1
88	14.3	20.0	20.8	19.7	23.5	22.7	20.1	21.6
89	15.7	20.8	20.8	19.7	23.5	22.4	20.7	21.6
90	17.8	21.5	21.2	23.7	22.6	24.7	22.1	27.3
91	15.2	22.1	20.3	18.5	24.2	28.4	21.1	23.4

I-avdelningen

Tabell 5 Svarande och bortfall i omnibusundersökningarna. Procent.

År	<u>Svarande</u>		Telefon Procent av suburvalet	Totalt (vägt)	<u>Bortfall</u>
	Postenkät före på- minnelse	efter på- minnelse			(vägt)
80/3	32	76	38	85	15
80/4	24	73	38	89	11
81/1	22	75	64	91	9
81/2	13	62	55	83	17
81/4	17	69	48	84	16
82/1	10	70	58	87	13
82/2	24	71	55	87	13
82/3	22	74	48	86	14
83/1	29	70	58	87	13
83/2	29	61	51	81	19
83/3	33	57	62	84	16
84/1	21	59	51	80	20
84/2	26	59	50	80	20
84/3	21	61	51	81	19
84/4	42	70	52	86	14
84/5	40	67	53	84	16
85/2	27	64	63	87	13
85/3	14	55	68	86	14
85/4	41	71	56	87	13
85/5	24	67	56	86	14
86/1	32	60	52	81	19
86/2	29	59	56	82	18
86/4	26	60	42	77	23
86/5	31	65	43	80	20
87/3	35	69	48	84	16
88/3	-	59	51	80	20
88/4	-	61	43	78	22
88/5	-	67	35	76	24
89/2	-	64	42	79	21
90/1	-	64	35	76	24
90/2	-	63	32	75	25
90/4	-	68	31	78	22
91/1+2	-	67	31	77	23
91/5	-	63	53	83	17
92/1	-	65	47	82	18

I-avdelningen**Tabell 6 PSU - bortfallets fördelning efter orsak. Procent**

År/mån	Vägrare	Ej anträffade	Sjuka	Totalt
80/5	7.0	3.5	2.6	13.1
80/11	7.0	3.2	1.9	12.1
81/5	7.0	4.1	2.1	12.3
82 *				
83				
84/5	7.2	6.0	1.8	15.0
84/11	7.8	4.4	2.2	14.4
85/5	8.3	5.5	2.1	15.9
85/11	8.5	4.9	2.4	15.8
86/5	10.1	5.9	2.3	18.3
86/11	10.7	4.6	3.2	18.5
87/5	10.0	5.2	2.9	18.1
87/11	9.7	5.2	2.9	17.8
88/2	9.1	4.9	2.8	16.8
88/5	8.7	7.1	2.6	18.4
88/11	9.3	5.8	2.3	17.4
89/5	8.8	7.0	2.3	18.1
89/11	8.1	6.1	2.4	16.6
90/5	8.1	6.3	2.4	16.8
90/11	7.6	5.6	2.5	15.7
91/5	8.0	9.7	2.3	20.0
91/11	8.5	7.3	2.5	18.3

* Undersökningen genomfördes ej under perioden 81/11-83/11

Tabell 7. Nettourval, procent svar och bortfall i bokföringsundersökningar. Bortfallet uppdelat på orsak.

Undersökn/ år	Netto- urval	Svarande	Vägrare	Ej an- träffade	Övrigt bortfall	Totalt bortfall
HUT 85	6004	72.7	23.4	2.3	1.6	27.3
HUT 88	5999	62.8	32.0	2.6	2.6	37.2
HULK 89	2970	70.3	26.0	1.8	2.0	29.8
TA 90/91	4881	74.5	18.7	5.0	1.8	25.5

Bilaga 2. Checklistor

A-avdelningen

AM-avdelningen

F-avdelningen

I-avdelningen

A-avdelningen

Undersökningar vid A - avdelningen	Deklarations- undersökning för jordbrukare - DU	Jordbruks- ekonomiska undersökningen - JEU	Skogsbrukets arbetskraft - Enskilda skogsbruket	Galt- och betäck- ningsstatistik - GBS	Objektiva skörde- uppskattningar (spannmål/vall) - OS
Syfte	Redovisa jordbrukarens taxerade intäkter och kostnader	Redovisa jordbruksföretaget enligt företags- ekonomiska principer	Visa arbetsåtgång och skogsarbete inom privatskogs- bruket	Prognoser på gris- köttproduktion	Uppskatta skörden av spannmål och slåttervall
Bruttopopulation	Jordbruksföretag > 2.0 ha åker	Vissa kategorier av jordbruks-företag	Företag med 5,1 - 5 000 ha skog	Galt-/ suggägare som bedriver djur- ägarsemiination	Jordbruksföretag med >5.0 ha åkermark
Ram för urvalsdragning	Lantbruksregistret, L BR	LBR	Skogsstyrelsens skogsdataregister	SCB:s register över galthållare	LBR
Uppgiftslämnare	Lokala skatte- myndigheter och länsskatte- myndigheter	Huvudbrukaren på företaget	Skogsägare på utvald bruknings- enhet	Galthållare	Säsongsanställda provtagare samt jordbrukaren
Bruttourval	6 300	750	4 500	6 000	4 600
Urvalsförfarande	Stratifierat urval	Stratifierat urval	Stratifierat urval	Totalundersökning	Flerstegsurval
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	JA Ca 33% 12 mån	JA, fr.o.m. 1987 Ca 25% 12 mån	-	Insamling varannan mån. för ena hälften, övriga mån. för andra hälften	-
Övertäckning	Ingen	Ingen	Identifieras vid urvalsdragningen	-	Ingen
Vägt bortfall	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej
Uppgiftslämnar- tvång	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Uppgiftslämnar- börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	-	Löpande bokföring	Ca 10 Ca 5 - 50	Ca 3 Ca 4	-
Bortfallsuppföljning	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej
Kompensation för bortfallet	Efterstratifiering	Efterstratifiering	Nej	Ja, utifrån tidigare lämnade uppgifter	Nej
Metod för uppgiftsinsamling	Administrativa register	Adm. register, Intervju, Enkät	Postenkät, Telefonuppföljning	Postenkät	Besöksintervju, Telefonintervju, Provtagning
Vem gör insamlingen	D/DB och A/LA	LBF konsult AB	A/LA	D/DB och A/LA	Provtagare
Längd för insamlingsperiod	12 mån	12 mån	6 mån	2,5 mån	Odlingssäsong
Periodicitet	Årligen	Årligen	Årligen	Månad	-
Förändringar i undersökningen över tiden	1987: Ändrad upp- läggning 1984: Resultatred. efter typklassifice- ringssystemet	1976: Ändrad uppläggning 1986: Ändrat urval	Fr.o.m. -87 används Skogsdataregister Fr.o.m. -89 vägn. av svarsfrekvenser	Fr.om. -88 roterande "varannan" månadsinsamling	Urval t.o.m. -88 ca 12 000

A-avdelningen

Undersökningar vid A - avdelningen	Objektiva skörde-uppskattningar (matpotatis) - OS	Objektiva skörde-uppskattningar (potatis för stärkelse och råsaft) - OS	Bostadshyror i nyproduktion	Intäkts- och kostnadsundersökningen - IKU	Bostads- och hyresundersökningen (hyresdelen) - BHU
Syfte	Uppskatta skörden av matpotatis	Uppskatta skörden av potatis för stärkelse och råspit	Visa hyror/ av-gifter/ insatser för nyproducerade lägenheter	Kartlägga fastighets-ägarens intäkter och kostnader.Reparation, om- och tillbyggnad av lägenheter. Energistatistik.	Belysa hyresnivåer och hyres-förändringar
Bruttopopulation	Jordbruksföretag med >5,0 ha åker och minst 0,5 ha matpotatis	Jordbruksföretag med >5,0 ha åker och minst 0,5 ha potatis för stärkelse och råspit	Bostadslgh i flerb. hus och bostadsrätts- och hyreslgh i småhus klara under undersökningsåret	Fastigheter taxerade som hyreshusenheter	Hyrd bostads-lägenheter
Ram för urvalsdragning	Lantbruksregistret, LBR	LBR	Bostadsbyggnads-statistikens samordnings-register	Fastighets-taxeringsregistret - FTR	Folk- och bostads-räkningen (FoB), Bostadsbyggnads-statistik
Uppgiftslämnare	Säsongsanställda provtagare samt jordbrukaren	Säsongsanställda provtagare samt jordbrukaren	Byggherrar	Fastighetsägare	Fastighetsägare/ förvaltare
Bruttourval	2 100	300	1 600	7 650	13 000 - 16 000
Urvalsförfarande	Flerstegsurval	Flerstegsurval	Totalundersökning	Stratifierat urval	Stratifierat urval
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-	-	Fr.o.m. 1987 0% Årlig enkät
Övertäckning	Ingen	Ingen	Ca 10%	-	Ca 2-3%
Vägt bortfall	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Uppgiftslämnar-tvång	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	-	-	5 Ca 15	Varierar beroende på blankett (9 olika blanketter)	14 frågor/ bl. 10 min/ bl. 60 min/ uppgiftslämnare
Bortfallsuppföljning	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej
Kompensation för bortfallet	Nej	Nej	Nej	-	Imputering, kompensationsvägn., efterstratifiering
Metod för uppgiftsinsamling	Besöksintervju, Telefonintervju, Provtagning	Besöksintervju, Telefonintervju, Provtagning	Postenkät	Postenkät	Postenkät, Telefonintervju, ADB-register
Vem gör insamlingen	Provtagare	Provtagare	A/BF	D/DB	D/DB
Längd för insamlingsperiod	Odlingssäsong	Odlingssäsong	2 mån	6 mån	5 mån
Periodicitet	-	-	Årligen	Årligen	Årligen
Förändringar i undersökningen över tiden	Urval t.om. -88 ca 5 400	Urval t.om. -88 ca 1 000	Småhus fr.o.m 1989	-	Intermittent utökning av undersökningen

A-avdelningen

Undersökningar vid A - avdelningen	Miljöskydds- kostnader i industrin	Bekämpnings- medelsanvändningen i jordbruket
Syfte	Uppskatta industrins miljö-investeringar och miljöskydds- kostnader	Följa utvecklingen av bekämpnings- medelsanvänd- ningen i jordbr. regionalt och grödis
Bruttopopulation	Industriarbets-ställen ur SNI 2 och 3 med minst 20 anställda	Jordbruksföretag med > 5.0 ha åkerareal
Ram för urvalsdragning	Centrala företags- och arbetsställe- registret (CFAR)	LBR
Uppgiftslämnare	Miljö- och/ eller ekonomiansvariga vid företag/arbets- ställen	Enskilda jord- brukare via objektiva skördeuppsk. provtagare
Bruttourval	Ca 1 900	Ca 4 590
Urvalsförfarande	Stratifierat OSU	Stratifierat OSU
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-
Övertäckning	Nedlagda företag ident. om möjligt och tas bort	Identifieras vid urvalet
Vägt bortfall	Nej	Nej
Uppgiftslämnar- tvång	Nej	Nej
Uppgiftslämnar- börd - antal frågor - tidsåtgång (min)	Ca 10-15 Ca 30	Ca 20-25 Ca 30
Bortfallsuppföljning	Ja	Nej
Kompensation för bortfallet	Ja	Ja
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät, Telefon- påminnelse	Besöksintervju, (undantagsvis telefonintervju)
Vem gör insamlingen	SCB	Provtagare
Längd för insamlingsperiod	Ca 2 mån	Ca 5-6 mån
Periodicitet	Vart 3:e år	Årligen
Förändringar i undersökningen över tiden	91/92 höjs undre gränsen från 10 till 20 anställda	Urvalsstorlek -88 ca 11 000 och 89-91 ca 4 600

AM-avdelningen

Undersökningar vid AM - avdelningen	Arbetsmiljöundersökningen	Personalutbildningsstatistik	Motiv för högskolestudier, Uppföljning 1990	Distansuppföljningen, 1990	Löner och sysselsättning för arbetare inom industrin
Syfte	Beskriva arbetsmiljöförhållanden	Analysera typ och omfattning av utbildning som betalas av arbetsgivaren	Studiemotiv och informations-källor för linjeval	Belysa motiv, verksamhetsförändring, studieavbrott, studier efter utbildning	Redovisa genomsnittliga timförtjänster inom industrin, SNI 2 och SNI 3
Bruttopopulation	Sysselsatta 16-64 år	Sysselsatta 16 - 64 år	Nyborjare på linje i högskolan 89/90	Nyborjare på distansstudier (högskolan och SSV) ht -88	Företag med fler än 4 anställda inom SNI 2 och SNI 3
Ram för urvalsdragning	Registret över totalbefolkningen, RTB	RTB	Högskoleregistret	Högskoleregistret, SSV:s skolregister	CFAR
Uppgiftslämnare	Urvalspersonen	Urvalspersonen	Urvalspersonen	Urvalspersonen	Samtliga arbetsställen inom utvalda företag
Bruttourval	Ca 11 000	Ca 28 000	Ca 7 600	Ca 2 200	2 485 företag, 5 722 arbetsst.
Urvalsförfarande	Stratiferat urval	Se AKU	Stratifierat tvåstegsurval	Stratifierat tvåstegsurval	SAMU
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	Ja, utnyttjas dock enstaka gånger	-	-	Ja Ca 20% mellan år, dock samma urval inom året
Övertäckning	Ca 4,0% identifieras vid intervjun	Försumbar	Ca 1,0% identifieras efter urvalsdragningen	Ca 7,0% identifieras efter urvalsdragningen	35% på företagsnivå
Vägt bortfall	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja
Uppgiftslämnar-tvång	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Ca 130 10 - 20	4 - 14 0,5 - 3	19 Ca 20	18 Ca 15	14 -
Bortfallsuppföljning	Ja	Se AKU	Ja	Ja	Nej
Kompensation för bortfallet	Efterstratifiering	Se AKU	Nej	Nej	Kompens. vägn. Imputering
Metod för uppgiftsinsamling	Telefonintervju, Postenkät	Telefonintervju	Postenkät, Telefonuppföljning av bortfallet	Postenkät, Telefonuppföljning av bortfallet	Postenkät
Vem gör insamlingen	Intervjuarenheten, IE	IE	Databeredningsenheten, DB,+ IE	DB + IE	AM/LSP
Längd för insamlingsperiod	Kvartal	8 veckor	3,5 mån	3,5 mån	Månad
Periodicitet	Vart annat år	2 år av 3	Ungefär vart 4:e år liknande unders.	Engångsundersökning	Månad
Förändringar i undersökningen över tiden	Borttagen strafiering efter yrke.	Utökad antal frågor	-	-	Fr.o.m. 1991 ej funktionella företag och SNI 951

AM-avdelningen

Undersökningar vid AM - avdelningen	Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor, KSP	Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor	Arbetskraftsbarometern 1991	Arbetskraftsundersökningar - AKU
Syfte	Redovisa sysselsättningsuppgifter med detaljerad branschuppdelning inom privat sektor	Visa löneutveckling för arbetare och tjänstemän inom privat sektor	Ge snabb och enkel information om arbetsmarknadsläget och utsikterna för olika utbildn. grupper	Beskriva aktuella sysselsättningsförhållanden och ge information om utvecklingen på arbetsmarknaden
Bruttopopulation	Arbetsställen med personal inom privat sektor	Företag SNI 2-9 med fler än 4 anställda	Alla arbetsställen med minst tio anställda varav 2 med aktuell utbildning	Kyrkobokförd befolkning 16-64 år
Ram för urvalsdragning	Centrala företags- och arbetsställe- registret, CFAR	CFAR	ÅRSYS, Utbildningsregistret	RTB, komplett-erad med uppgifter från SCB:s sysselsättningsregister
Uppgiftslämnare	Arbetsställen	Företag	Personalansvarig på arbetsstället	Urvalspersonen (indirekt intervju tillåtet under vissa restriktioner)
Bruttourval	12 000	3 800	6 500 arbetsställen	ca 18 000/ mån
Urvalsförfarande	SAMU	SAMU	PPS-urval	OSU, 192 strata systematiskt inom strata (appr. OSU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	Ca 20% mellan år, dock samma urval inom år	Ca 20% mellan år, dock samma urval inom år	-	JA 7/8 3 mån
Övertäckning	Ca 6%	13% - 18%	Ca 5,0%	Ca 0,2%, identifieras vid fältarbetet
Vägt bortfall	Ja	Ja	Nej	Nej (approx. vägt)
Uppgiftslämnar-tvång	Ja	Ja	Nej	Nej
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	34	6 - 14	7 Ca 10	1:a int. 2-8:e int. 20-25 10-15 Ca 5 Ca 3
Bortfallsuppföljning	Ja	Nej	Nej	Nej
Kompensation för bortfallet	Komp. vägning, Imputering	Komp. vägning	Nej	Efterstratifiering
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät	Postenkät	Postenkät	Telefonintervju med DATI (besöksint. ca 1%)
Vem gör insamlingen	AM/LSP	AM/LSP	D/DB och AM/PI	Intervjuarenheten (IE) vid SCB
Längd för insamlingsperiod	Kvartal	Kvartal	2 mån	Ca 3 veckor
Periodicitet	Kvartal	Kvartal	Årligen	Månad
Förändringar i undersökningen över tiden	-	Fr.o.m. 1992 utökad urval	PPS-urval fr.o.m. 1990	Från kvartal till månadsundersökn. 1970. RIDA 1986/87 DATI 1989/90

F-avdelningen

Undersökningar vid F - avdelningen	Kapacitetsenkäten	Finansstatistik för företag	Omsättningsstatistiken	FUTS	Industristatistiken
Syfte	Belysa produktionskapacitetens utnyttjande inom den totala industrin	Belysa kapitalstruktur och ekonomisk aktivitet	Utgöra underlag för NR, privat konsumtion	Belysa företagens utlandsställning och kapitaltrans-aktioner gentemot utlandet	Belysa industriproduktionen i Sverige. Bransch och varudata
Bruttopopulation	Industriföretag i Sverige med fler än 10 anställda	Sektor 21, exklusive SNI 81 och SNI 831	Företag inom SNI: 6, 832, 833, 92, 94, 95 med anställda eller om-stättning > 2 milj	Samtliga företag med utlands-verksamhet	Alla AS till industriföretag (SNI 2,3), samt industriella AS till icke-industrieföretag
Ram för urvalsdragning	Industriföretag i IFR	CFAR	CFAR	Skapad efter bearbetning av exportörs- och importörsregistret	CFAR
Uppgiftslämnare	Företaget och dess anläggningar	Företag	Företag	Icke finansiella företag	Företag
Bruttourval	Ca 9 000 anläggningar	Ca 15 600	Ca 6 300	Ca 1 000	Ca 10 000
Urvalsförfarande	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	OSU	Totalundersökn. för AS >10 anst. Övr skattas
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-	Ja 10% av urvalsundersökta företag	-
Övertäckning	Liten	Marginell	Ca 4%	Ca 3%	Nej
Vägt bortfall	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
Uppgiftslämnar-tvång	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	11 Ca 10	Varierar beroende på bokslutets komplexitet, dock <400 frågor	1 Ca 20	35 Ca 40	Ca 75 Ca 30
Bortfallsuppföljning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kompensation för bortfallet	Nej	Rak uppräknig	Efterstratifiering	Medelvärdes-imputering	Imputering
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät	Enkät, PRV	Postenkät	Postenkät	Postenkät, Schablonskattning
Vem gör insamlingen	F/KONJ	F/SE, F/IND, D/DB	F/SE	F/KONJ	IS m.h.a D/DB
Längd för insamlingsperiod	Kvartal	Febr - nov	1 månad	Kvartal	1 månad
Periodicitet	Kvartal	Årlig	Månad/ kvartal	Kvartal	Årlig
Förändringar i undersökningen över tiden	I samband med ny urvalsdessign 1988 förändrades estimations-förfarandet	Utökat urval 1989, SNI 6 - 9	Utökat urval fr.o.m SAMU 1988	Totalundersökn. med "cut-off" t.o.m 1982	Utökat urval och utökat antal variabler 1986.

F-avdelningen

Undersökningar vid F - avdelningen	Leverans- och orderstatistiken	Investerings-enkäterna	Lagertypsstatistiken
Syfte	Skatta förändringen av industrins leveranser och orderingång	Belysa investerings-utvecklingen, såväl verkställda som planerade investeringar	Skatta lagerförändringar i industrin, SNI 2 och SNI 3
Bruttopopulation	Företag inom industrin, SNI 2,3	Industriföretag med >20 anställda	Företag inom SNI 2 och SNI 3
Ram för urvalsdragning	Industriföretag i CFAR, som ingår i Industristatistiken och har >5 anst.	CFAR	Industriföretag i CFAR som ingår i Industristatistiken och har >5 anst.
Uppgiftslämnare	Företag	Kontaktperson på företag	Företag
Bruttourval	Ca 2 000	Ca 2 200	Ca 2 000
Urvalsförfarande	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-
Övertäckning	Nej	Nedlagda, fusion-erade företag i begr. omfattning	Nej
Vägt bortfall	Ja	Nej	Ja
Uppgiftslämnar-tvång	Ja	Ja, för verkställda investeringar	Ja
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	6 Ca 30	18 Ca 30	8 Ca 30
Bortfallsuppföljning	Nej	Ja	Post- och telefon-påminnelse
Kompensation för bortfallet	Imputering	Rak uppräknig	Imputering
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät	Postenkät	Postenkät
Vem gör insamlingen	F/KONJ	F/KONJ	F/KONJ
Längd för insamlingsperiod	Ca 4 veckor	Ca 7 veckor	Ca 4 veckor
Periodicitet	Månad	3 ggr/år	Kvartal
Förändringar i undersökningen över tiden	1987 - 91: Strat-ifiering efter produktionsvärde Övriga tider efter antal anställda	1982-86: Kompletterat med nya undersök-ningsvariabler	1987 - 91: Strat-ifiering efter produktionsvärde Övriga tider efter antal anställda

I-avdelningen

Undersökningar vid I - avdelningen	Hushållens inköpsplaner - HIP	Folk- och bostadsräkningen 1990 - FoB 90	Inkomstfördelningsundersökning - HINK	Partisympatiundersökning - PSU
Syfte	Belysa hushållens förväntningar om ekonomins utveckling	Allmän information om befolkning, boende och sysselsättning	Belysa inkomstfördelnings-, förmögenhetsfördelnings-, arbetsmarknads- politiska frågor	Belysa partisympatiernas fördelning i väljarkåren
Bruttopopulation	HIP-hushåll, skapas av RTB- hushåll med huvudm. 18-74 år	Kyrkobokförd befolkning 16 år och äldre	Kyrkobokförd befolkning 18 år och äldre	Svenska medborgare, kyrkobokförda 18 år och äldre
Ram för urvalsdragning	Registret över totalbefolkningen, RTB	Registret över totalbefolkningen, RTB	Registret över totalbefolkningen, RTB	Registret över totalbefolkningen, RTB
Uppgiftslämnare	Huvudman eller maka/sambo	Samtliga kyrkobokförda 16 år och äldre	Urvalspersonen (indirekt intervju tillåtet)	Urvalspersonen
Bruttourval	1 500 jan, juli 4 200 april, okt	Totalräknad undersökning	ca 10 000	ca 9 200
Urvalsförfarande	OSU, stratifierat efter hushållets tax. nettoinkomst	-	OSU, 4 strata systematiskt inom strata (appr. OSU)	Systematiskt strata (appr. OSU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	Fr.o.m. juli -85 2/3 6 mån	-	JA 50% 12 mån	JA 2/3 6 mån
Övertäckning	Ca 2,5%, identifieras vid intervjutillfället	-	Ca 2%, identifieras vid urvalsdragningen	Ett fåtal emigranter
Vägt bortfall	Nej	-	Nej (approx. vägt)	Nej
Uppgiftslämnartvång	Nej	Ja	Nej	Nej
Uppgiftslämnarbörda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Max 24 Ca 10	Max 17 Ca 10	Ca 40 Ca 20	Ca 20 Ca 10
Bortfallsuppföljning	Nej	-	Nej	Nej
Kompensation för bortfallet	Nej	-	Kompensationsv. Rak uppräknings	Nej
Metod för uppgiftsinsamling	Telefonintervju	Postenkät, Administrativa register	Telefonintervju	Telefonintervju
Vem gör insamlingen	IE	Kommunala FoB-kontor	IE	IE
Längd för insamlingsperiod	2-3 veckor	från utskick till anmanning ca 3 mån	Ca 5 veckor	Ca 2,5 veckor
Periodicitet	Kvartal	Intermittent	Årligen	Halvår
Förändringar i undersökningen över tiden	Juli 79 - juli 84 6 600 hushåll/kv. 5 paneler (80% roterande)	1990 förändrat insamlingsförfarande jämfört med FoB 80 och FoB 85	85/86 förändrad design och estimation. Postenkät t.o.m. -83. Telefonint. 84-	-

I-avdelningen

Undersökningar vid I - avdelningen	Omnibusundersökningar	Undersökning om hushållens utgifter - HUT	Undersökning om hushållens livsmedelsutgifter och kostvanor - HULK	Tidsanvändningsundersökning - TA	Undersökning om levnadsförhållanden - ULF
Syfte	Varierar	Belysa konsumtionsstandarden hos olika hushållsgrupper	Belysa skillnader i livsmedelsutgifter för olika hushållsgrupper i olika regioner	Mäta det obetalda arbetet, speciellt ur jämställdhets-synpunkt	Belysa välfärdens fördelning i befolkningen
Bruttopopulation	Kyrkobokförd befolkning 16-74 år	Kyrkobokförd befolkning 0 -74 år	Kyrkobokförd befolkning 0 -74 år	Kyrkobokförd befolkning 20-64 år	Kyrkobokförd befolkning 16-84 år
Ram för urvalsdragning	Registret över totalbefolkningen (RTB)	RTB	RTB	Konstruerad riksrepresentativ	Registret över totalbefolkningen, RTB
Uppgiftslämnare	Urvalspersonen	Hushålls-medlemmar	Hushålls-medlemmar	Urvalspersonen	Urvalspersonen (indirekt intervju kan tillåtas bland äldre)
Bruttourval	1 200	6 000	3 000	5 000	7 600 - 8 800
Urvalsförfarande	OSU	Systematiskt urval (approx. OSU)	Systematiskt urval (approx. OSU)	Tvåstegsurval, OSU inom strata	Systematiskt urval (appr. OSU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-	-	Fr.o.m. 1986 ca 40% 8 år
Övertäckning	<1,0%	Ca 2,0%	Ca 2,0%	<1,0%	Ca 1%, identifieras vid urvalsdragningen
Vägt bortfall	Antalsvägt	Självvägt på individnivå	Självvägt på individnivå	Nej	Nej (approx. vägt)
Uppgiftslämnar-tvång	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Varierar	Ca 20 + bokföring Ca 150	Ca 40 + bokföring	Ca 30 + bokföring	Ca 200 Ca 70
Bortfallsuppföljning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kompensation för bortfallet	Nej	Efterstratifiering	Efterstratifiering	Efterstratifiering	Efterstratifiering
Metod för uppgiftsinsamling	Enkät med telefonuppföljning	Besöksintervju och bokföring (4 veckor)	Besöksintervju och bokföring (4 veckor)	Besöksintervju och bokföring (2 dagar)	Besöksintervju (tel. int. vid bortfallsuppföljning)
Vem gör insamlingen	Intervjuarenheten (IE)	IE	IE	IE	IE
Längd för insamlingsperiod	1-2 veckor	Varierar	Varierar	Varierar	Kvartal
Periodicitet	Varierar	Intermittent	Intermittent	Intermittent	Årligen
Förändringar i undersökningen över tiden	-83, Bruttourval: 800	Fr.o.m. 85 endast små förändringar	-	-	Hushållsansats-1980, Individiansats-1981-, Panel 1986-

R & D Reports är en för U/ADB och U/STM gemensam publikationsserie, som fr o m 1988-01-01 ersätter de tidigare "gula" och "gröna" serierna. I serien ingår även **Abstracts** (sammanfattning av metodrapporter från SCB).

R & D Reports Statistics Sweden are published by the Department of Research & Development within Statistics Sweden. Reports dealing with statistical methods have green (grön) covers. Reports dealing with EDP methods have yellow (gul) covers. In addition, abstracts are published three times a year (light brown/beige covers).

Reports published during 1992:

1992:1
(grön)	Industrins konkurrenskraft och produktivitet i fokus - en utvärdering av statistiken (Margareta Ringquist)
1992:2
(grön)	Automated Coding of Survey Responses: An International Review (Lars Lyberg and Pat Dean)
1992:3
(grön)	TABELLER ,... TABELLER ,... TABELLER ,... - Variation och Förnyelse (Per Nilsson)
1992:4
(grön)	Basurval vid SCB? Studier av reskostnadseffekter vid övergång till basurval (Elisabet Berglund)
1992:5
(beige)	Abstracts I - sammanfattning av metodrapporter från SCB
1992:6
(grön)	Utvärdering av framskrivningsförfarande för UVAV-statistik (Kerstin Forssén & Bengt Rosén)
1992:7
(grön)	Cross-Classified Sampling for the Consumer Price Index (Esbjörn Ohlsson)

Kvarvarande **beige** och **gröna** exemplar av ovanstående promemior kan rekvireras från Inga-Lill Pettersson, U/LEDN, SCB, 115 81 STOCKHOLM, eller per telefon 08-783 49 56.

Kvarvarande **gula** exemplar kan rekvireras från Ingvar Andersson, U/ADB, SCB, 115 81 STOCKHOLM, eller per telefon 08-783 41 47.